



Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych 01–12 2021 r.

Opracowanie merytoryczne

Główny Urząd Statystyczny, Departament Przedsiębiorstw

Kierujący zespołem

Katarzyna Walkowska

Zespół autorski

Karol Pasiak, Elżbieta Pabijanek, Agnieszka Dłubała, Sylwia Czeczko, Aneta Płatek, Lucyna Słomska

Skład i opracowanie graficzne

Karol Pasiak, Agnieszka Dłubała GUS

Paweł Luty ZWS

Publikacja dostępna na stronie

www.stat.gov.pl

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła

e-ISSN 2720-0337

Przedmowa

Przedstawiamy Państwu kolejną edycję opracowania prezentującego informacje o wynikach ekonomicznych przedsiębiorstw niefinansowych prowadzących działalność gospodarczą w Polsce. Źródłem danych do niniejszej publikacji jest kwartalne badanie działalności gospodarczej przedsiębiorstw niefinansowych realizowane z wykorzystaniem zestawu danych F-01/I-01 – *sprawozdanie o przychodach, kosztach i wyniku finansowym oraz o nakładach na środki trwałe*. Badanie to obejmuje przedsiębiorstwa (jednostki prawne) o liczbie pracujących 10 osób i więcej, prowadzące księgi rachunkowe.

Publikacja składa się z części analitycznej oraz uwag metodologicznych, zawierających opis zakresu publikacji i definicje podstawowych pojęć.

Część analityczna zawiera opis wyników działalności gospodarczej badanych przedsiębiorstw niefinansowych w okresie styczeń – grudzień 2021 r. Zmienne prezentowane są w przekrojach według rodzaju działalności, klasy wielkości określonej liczbą pracujących oraz w przekroju terytorialnym na poziomie województw. Analizie poddane zostały dane o liczbie przedsiębiorstw, liczbie pracujących i ich wynikach finansowych, w tym o wartości przychodów i kosztów, aktywach obrotowych i zobowiązaniach oraz nakładach inwestycyjnych. Ze względu na znaczenie przedsiębiorstw z kapitałem zagranicznym, osobny rozdział publikacji poświęcono analizie zbiorowości przedsiębiorstw z przeważającym udziałem kapitału zagranicznego. W tej edycji publikacji dodany został rozdział poświęcony przedsiębiorstwom niefinansowym, które w związku z pandemią COVID-19 skorzystały z pomocy w ramach programu rządowego – Tarcza Finansowa PFR.

Opracowanie zostało wzbogacone o wykresy i definicje podstawowych pojęć, które ułatwiają analizę prezentowanych zjawisk.

Integralną część niniejszego opracowania stanowią tablice z szerszym zestawem danych, udostępnione w postaci elektronicznej na stronie internetowej <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/podmioty-gospodarcze-wyniki-finansowe/przedsiębiorstwa-niefinansowe/> do zapoznania się z którymi Państwa zachęcamy.

Mamy nadzieję, że publikacja ta będzie cennym źródłem informacji dla analiz dotyczących bieżącej sytuacji gospodarczej kraju. Będziemy zobowiązani za wszelkie uwagi i sugestie dotyczące tematyki i struktury opracowania, co pozwoli na wzbogacenie zawartości i lepsze dostosowanie kolejnych edycji publikacji do potrzeb odbiorców.

Dziękujemy wszystkim Respondentom, którzy realizując obowiązek sprawozdawczy F-01/I-01 - *sprawozdanie o przychodach, kosztach i wyniku finansowym oraz o nakładach na środki trwałe* przyczynili się do powstania niniejszego opracowania.

Dyrektor
Departamentu Przedsiębiorstw

/-/ Katarzyna Walkowska

Warszawa, maj 2022 r.

Spis treści

Przedmowa.....	3
Spis treści.....	4
Spis tablic dostępnych w formacie XLSX.....	5
Spis wykresów.....	6
Spis map.....	7
Objaśnienia znaków umownych i ważniejszych skrótów.....	8
Synteza.....	9
Rozdział 1. Przedsiębiorstwa niefinansowe.....	10
1.1. Liczba przedsiębiorstw niefinansowych.....	11
1.2. Pracujący.....	12
Rozdział 2. Rachunek zysków i strat.....	13
2.1. Przychody ogółem.....	13
2.2. Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów.....	15
2.3. Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów na eksport.....	17
2.4. Koszty ogółem.....	18
2.5. Wyniki finansowe.....	20
2.6. Wskaźniki ekonomiczne.....	22
Rozdział 3. Aktywa obrotowe i zobowiązania.....	24
3.1. Aktywa obrotowe.....	24
3.2. Zobowiązania.....	26
Rozdział 4. Nakłady.....	27
4.1. Nakłady inwestycyjne.....	27
4.2. Nakłady na wartości niematerialne i prawne.....	29
Rozdział 5. Przedsiębiorstwa niefinansowe z przeważającym udziałem kapitału zagranicznego.....	30
Rozdział 6. Przedsiębiorstwa niefinansowe, które w związku z pandemią COVID-19 skorzystały z pomocy w ramach programu rządowego - Tarcza Finansowa PFR.....	32
Uwagi metodologiczne.....	39
1. Źródła i zakres danych.....	39
2. Objasnienia podstawowych pojęć.....	40

Spis tablic dostępnych w formacie XLSX

- Tablica 1. Podstawowe dane dotyczące badanych przedsiębiorstw niefinansowych w okresie styczeń - grudzień w latach 2017-2021
- Tablica 2. Przychody i koszty badanych przedsiębiorstw niefinansowych
- Tablica 3. Wyniki finansowe badanych przedsiębiorstw niefinansowych
- Tablica 4. Wskaźniki ekonomiczne badanych przedsiębiorstw niefinansowych
- Tablica 5. Koszty badanych przedsiębiorstw niefinansowych w układzie rodzajowym
- Tablica 6. Aktywa obrotowe badanych przedsiębiorstw niefinansowych
- Tablica 7. Zobowiązania długo- i krótkoterminowe badanych przedsiębiorstw niefinansowych
- Tablica 8. Nakłady inwestycyjne oraz nakłady na wartości niematerialne i prawne badanych przedsiębiorstw niefinansowych
- Tablica 9. Wyniki finansowe badanych przedsiębiorstw niefinansowych w zależności od wielkości osiągniętych przychodów ogółem
- Tablica 10. Wyniki finansowe badanych przedsiębiorstw niefinansowych według wskaźnika rentowności obrotu netto
- Tablica 11. Wyniki finansowe badanych przedsiębiorstw niefinansowych według wskaźnika rentowności obrotu netto w wybranych sekcjach PKD
- Tablica 12. Podstawowe dane dotyczące badanych przedsiębiorstw niefinansowych wykazujących sprzedaż na eksport
- Tablica 13. Podstawowe dane dotyczące badanych przedsiębiorstw niefinansowych wykazujących sprzedaż na eksport w wybranych sekcjach PKD
- Tablica 14. Podstawowe dane dotyczące badanych przedsiębiorstw niefinansowych według województw
- Tablica 15. Podstawowe dane dotyczące badanych przedsiębiorstw niefinansowych według sektorów własności
- Tablica 16. Podstawowe dane dotyczące badanych przedsiębiorstw niefinansowych z większościowym udziałem kapitału zagranicznego
- Tablica 17. Podstawowe dane dotyczące badanych przedsiębiorstw niefinansowych według liczby pracujących
- Tablica 18. Podstawowe dane dotyczące badanych przedsiębiorstw niefinansowych, które w związku z pandemią COVID-19 skorzystały z pomocy w ramach programu rządowego – Tarcza Finansowa PFR, według sekcji i wybranych działów PKD
- Tablica 19. Podstawowe dane dotyczące badanych przedsiębiorstw niefinansowych, które w związku z pandemią COVID-19 skorzystały z pomocy w ramach programu rządowego – Tarcza Finansowa PFR, według województw

Tablice dostępne są w formacie XLSX (plik do pobrania):

<https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/podmioty-gospodarcze-wyniki-finansowe/przedsiębiorstwa-niefinansowe/>

Spis wykresów

Wykres 1. Struktura liczby badanych przedsiębiorstw niefinansowych według klas wielkości w podziale na sekcje PKD	11
Wykres 2. Pracujący według klas wielkości badanych przedsiębiorstw niefinansowych na koniec grudnia w latach 2017-2021	12
Wykres 3. Struktura przychodów ogółem badanych przedsiębiorstw niefinansowych według klas wielkości i sekcji PKD	14
Wykres 4. Struktura kosztów ogółem badanych przedsiębiorstw niefinansowych	19
Wykres 5. Aktywa obrotowe badanych przedsiębiorstw niefinansowych na koniec grudnia w latach 2017-2021	25
Wykres 6. Struktura zobowiązań krótkoterminowych badanych przedsiębiorstw niefinansowych.....	26
Wykres 7. Nakłady inwestycyjne badanych przedsiębiorstw niefinansowych – wzrost/spadek w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego	28
Wykres 8. Nakłady na wartości niematerialne i prawne oraz autorskie prawa majątkowe, prawa pokrewne, licencje i koncesje badanych przedsiębiorstw niefinansowych w latach 2017-2021.....	29
Wykres 9. Podstawowe dane o badanych przedsiębiorstwach niefinansowych z przeważającym udziałem kapitału zagranicznego według klas wielkości.....	31
Wykres 10. Liczba badanych przedsiębiorstw niefinansowych, które otrzymały subwencje w ramach programu rządowego – Tarcza Finansowa PFR	33
Wykres 11. Wartość subwencji wypłaconych i umorzonych badanym przedsiębiorstwom niefinansowym w ramach programu rządowego – Tarcza Finansowa PFR według sekcji PKD	35

Spis map

Mapa 1. Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów badanych przedsiębiorstw niefinansowych	16
Mapa 2. Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów na eksport badanych przedsiębiorstw niefinansowych.....	17
Mapa 3. Udział liczby jednostek wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie badanych przedsiębiorstw niefinansowych	21
Mapa 4. Wskaźnik rentowności obrotu netto badanych przedsiębiorstw niefinansowych	23
Mapa 5. Liczba badanych przedsiębiorstw niefinansowych, które uzyskały subwencje w ramach programu rządowego – Tarcza Finansowa PFR.....	34
Mapa 6. Wartość subwencji wypłaconych badanym przedsiębiorstwom niefinansowym, w ramach programu rządowego – Tarcza Finansowa PFR	36
Mapa 7. Wynik finansowy brutto badanych przedsiębiorstw niefinansowych, które uzyskały subwencje w ramach programu rządowego – Tarcza Finansowa PFR	37

Objaśnienia znaków umownych i ważniejszych skrótów

Znaki umowne

Symbol	Opis
Kreska (-)	zjawisko nie wystąpiło
Zero (0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05
(0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5
Kropka (.)	oznacza zupełny brak informacji, konieczność zachowania tajemnicy statystycznej lub że wypełnienie pozycji jest niemożliwe albo niecelowe
„W tym”	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy

Skróty

Skrót	Znaczenie
tys.	tysiąc
mln	milion
mld	miliard
zł	złoty
PKD	Polska Klasyfikacja Działalności
p. proc.	punkt procentowy

Synteza

W 2021 roku wyniki finansowe badanych przedsiębiorstw o liczbie pracujących 10 i więcej osób prowadzących księgi rachunkowe były wyższe od uzyskanych rok wcześniej. Przychody ogółem były wyższe o 22,5% od osiągniętych w 2020 roku, a koszty ich uzyskania wzrosły o 19,8%. Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wzrosły w skali roku o 22,2%, a koszty tej działalności o 21,1%.

Wynik finansowy ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wyniósł 256,6 mld zł i był wyższy o 43,8% niż w 2020 roku. Wynik finansowy z pozostałej działalności operacyjnej ukształtował się na poziomie 42,9 mld zł i był wyższy o 28,7 mld zł niż przed rokiem. Zanotowano poprawę wyniku na operacjach finansowych (11,5 mld zł wobec minus 17,8 mld zł w 2020 roku).

Wynik finansowy brutto wyniósł 310,9 mld zł (wobec 174,8 mld zł przed rokiem), a jego obciążenia ukształtowały się na poziomie 48,0 mld zł (wobec 30,3 mld zł). Wynik finansowy netto wyniósł 262,9 mld zł i był wyższy o 81,9% niż przed rokiem. Zysk netto wyniósł 294,2 mld zł i był wyższy o 51,1% od uzyskanego w 2020 roku, a strata netto wyniosła 31,3 mld zł i zmniejszyła się o 18,8 mld zł w skali roku. Zysk netto wykazało 83,1% ogółu przedsiębiorstw (wobec 78,9% rok wcześniej), a uzyskane przez nie przychody stanowiły 91,7% przychodów ogółem badanych przedsiębiorstw (wobec 81,1% przed rokiem).

Wskaźnik poziomu kosztów dla ogółu badanych przedsiębiorstw wyniósł 93,2% (wobec 95,3% przed rokiem). Wskaźnik rentowności sprzedaży brutto zwiększył się z 4,9% do 5,8%, wskaźnik rentowności obrotu brutto z 4,7% do 6,8%, a wskaźnik rentowności obrotu netto z 3,9% do 5,8%.

Wskaźnik płynności finansowej I stopnia wyniósł 44,9% (wobec 45,1% przed rokiem), a płynności finansowej II stopnia 109,4% (wobec 106,3% przed rokiem). Wskaźnik płynności I stopnia powyżej 20% uzyskało 62,6% badanych przedsiębiorstw (wobec 66,2% przed rokiem). Wskaźnik płynności II stopnia w przedziale od 100% do 130% odnotowało 11,6% badanych przedsiębiorstw (wobec 11,2% przed rokiem).

Z grupy przedsiębiorstw objętych badaniem 38,2% wykazało w 2021 roku przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów na eksport (wobec 38,1% rok wcześniej). Poziom przychodów ze sprzedaży na eksport był o 24,8% wyższy niż rok wcześniej. Udział tych przychodów w przychodach netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów ogółu badanych podmiotów zwiększył się z 23,0% do 23,5%. Spośród jednostek eksportujących, zysk netto wykazało 86,7% przedsiębiorstw wobec 82,5% przed rokiem. Podstawowe relacje ekonomiczno-finansowe eksporterów uległy poprawie i były lepsze niż dla ogółu badanych przedsiębiorstw.

W 2021 roku nakłady inwestycyjne badanych przedsiębiorstw wyniosły 181,9 mld zł i były (w cenach stałych) o 9,1% wyższe niż przed rokiem kiedy notowano spadek o 7,9%. Nakłady na wartości niematerialne i prawne wyniosły 19,7 mld zł i były o 87,9% wyższe niż przed rokiem.

W badanej zbiorowości przedsiębiorstw niefinansowych 7 342 jednostki posiadały przeważający udział kapitału zagranicznego. Stanowiły one 15,6% wszystkich badanych przedsiębiorstw. W 2021 roku wyniki finansowe tych przedsiębiorstw były znacznie wyższe od uzyskanych w 2020 roku. Wynik finansowy brutto wyniósł 118,3 mld zł wobec 65,3 mld zł rok wcześniej.

Na koniec 2021 roku 17 876 przedsiębiorstw, tj. 38,0% badanych przedsiębiorstw niefinansowych o liczbie pracujących 10 i więcej osób prowadzących księgi rachunkowe to podmioty, które, w związku z pandemią COVID-19 w latach 2020-2021 otrzymały pomoc w ramach programu rządowego – Tarcza Finansowa PFR. Łączna kwota subwencji udzielonych w tych dwóch latach badanym przedsiębiorstwom niefinansowym wyniosła 19,8 mld zł.

Rozdział 1. Przedsiębiorstwa niefinansowe

Prezentowane w niniejszej publikacji dane dotyczą przedsiębiorstw niefinansowych o liczbie pracujących 10 i więcej osób prowadzących księgi rachunkowe.

PRZEDSIĘBIORSTWA NIEFINANSOWE to osoby prawne, jednostki nieposiadające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaklasyfikowane według PKD 2007 do następujących sekcji:

- Górnictwo i wydobywanie (sekcja B),
- Przetwórstwo przemysłowe (sekcja C),
- Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych (sekcja D),
- Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją (sekcja E),
- Budownictwo (sekcja F),
- Handel hurtowy i detaliczny: naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (sekcja G),
- Transport i gospodarka magazynowa (sekcja H),
- Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznym (sekcja I),
- Informacja i komunikacja (sekcja J – z wyłączeniem instytucji kultury mających osobowość prawną),
- Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (sekcja L),
- Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (sekcja M),
- Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (sekcja N),
- Edukacja (sekcja P – z wyłączeniem szkół wyższych),
- Opieka zdrowotna i pomoc społeczna (sekcja Q – z wyłączeniem samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej),
- Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją (sekcja R – z wyłączeniem instytucji kultury mających osobowość prawną),
- Pozostała działalność usługowa (sekcja S – z wyłączeniem związków zawodowych, organizacji religijnych i politycznych).

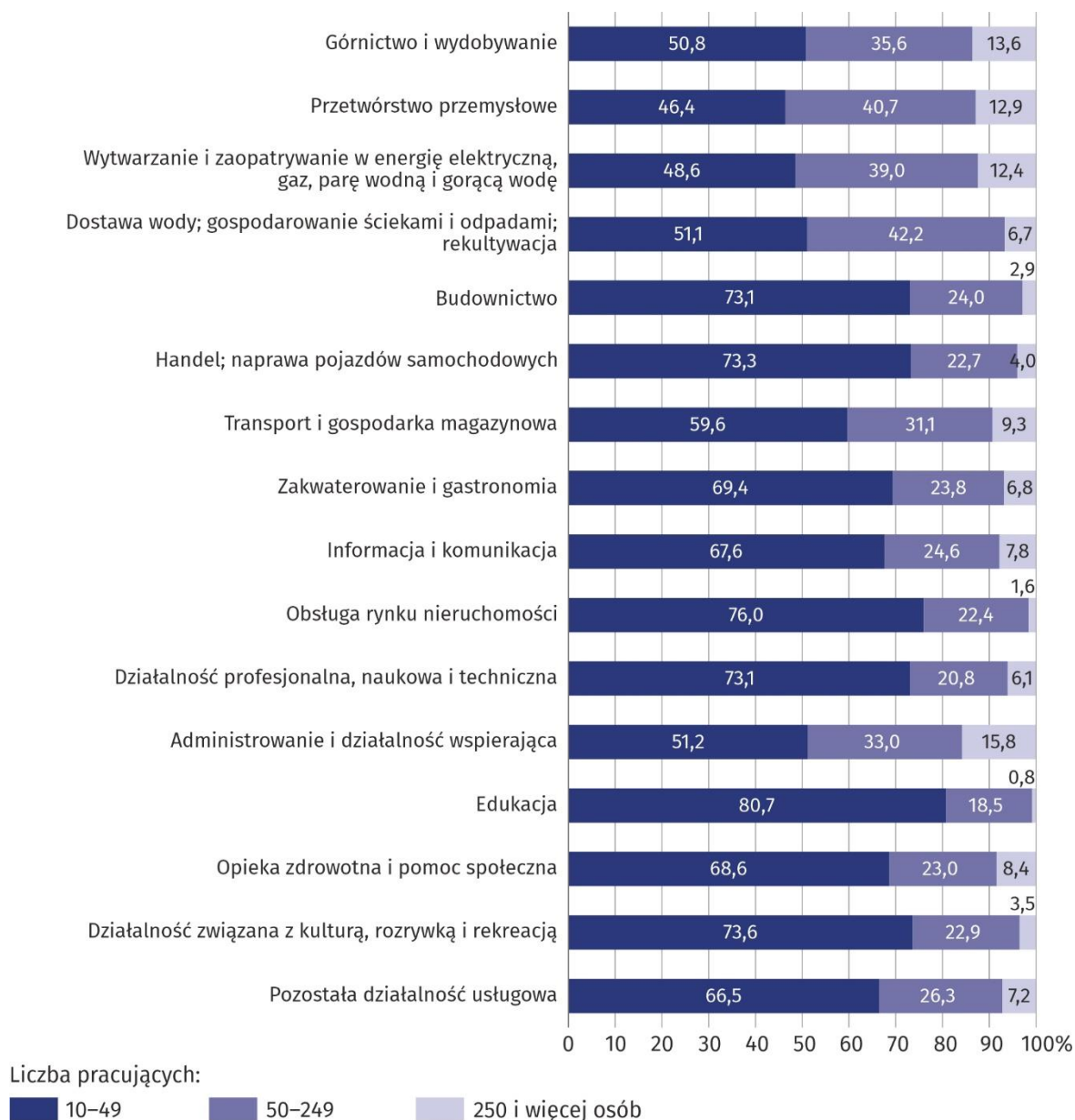
Ze względu na formę prawną przedsiębiorstwa niefinansowe to spółki osobowe, spółki kapitałowe, spółki cywilne prowadzące działalność w oparciu o umowę zawartą na podstawie Kodeksu cywilnego, spółki przewidziane w przepisach innych ustaw niż Kodeks spółek handlowych i Kodeks cywilny lub formy prawne, do których stosuje się przepisy o spółkach (dotyczy na przykład spółek wodnych), oddziały zagranicznych przedsiębiorców, przedsiębiorstwa państwowe, spółdzielnie, państwowe jednostki organizacyjne, jednostki badawczo-rozwojowe, instytuty badawcze oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Sektor przedsiębiorstw niefinansowych nie obejmuje: fundacji, funduszy, kościołów, stowarzyszeń, organizacji społecznych, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego, przedstawicielstw zagranicznych, wspólnot mieszkaniowych. Działalność tych przedsiębiorstw jest objęta odrębną sprawozdawczością statystyczną.

1.1. Liczba przedsiębiorstw niefinansowych

Zawarte w niniejszej publikacji informacje o wynikach finansowych osiągniętych w 2021 roku przez badane przedsiębiorstwa niefinansowe o liczbie pracujących 10 i więcej osób, prowadzących księgi rachunkowe obejmują dane o 47 053 przedsiębiorstwach, co oznacza spadek w stosunku do 2020 roku o 2,4%. Wśród badanych przedsiębiorstw przeważały jednostki małe (o liczbie pracujących od 10 do 49 osób), stanowiąc 62,6% całej objętej badaniem populacji. Udział jednostek średnich (o liczbie pracujących od 50 do 249 osób) wyniósł 29,6%, a jednostek dużych (o liczbie pracujących 250 osób i więcej) – 7,8%.

Wykres 1. Struktura liczby badanych przedsiębiorstw niefinansowych według klas wielkości w podziale na sekcje PKD

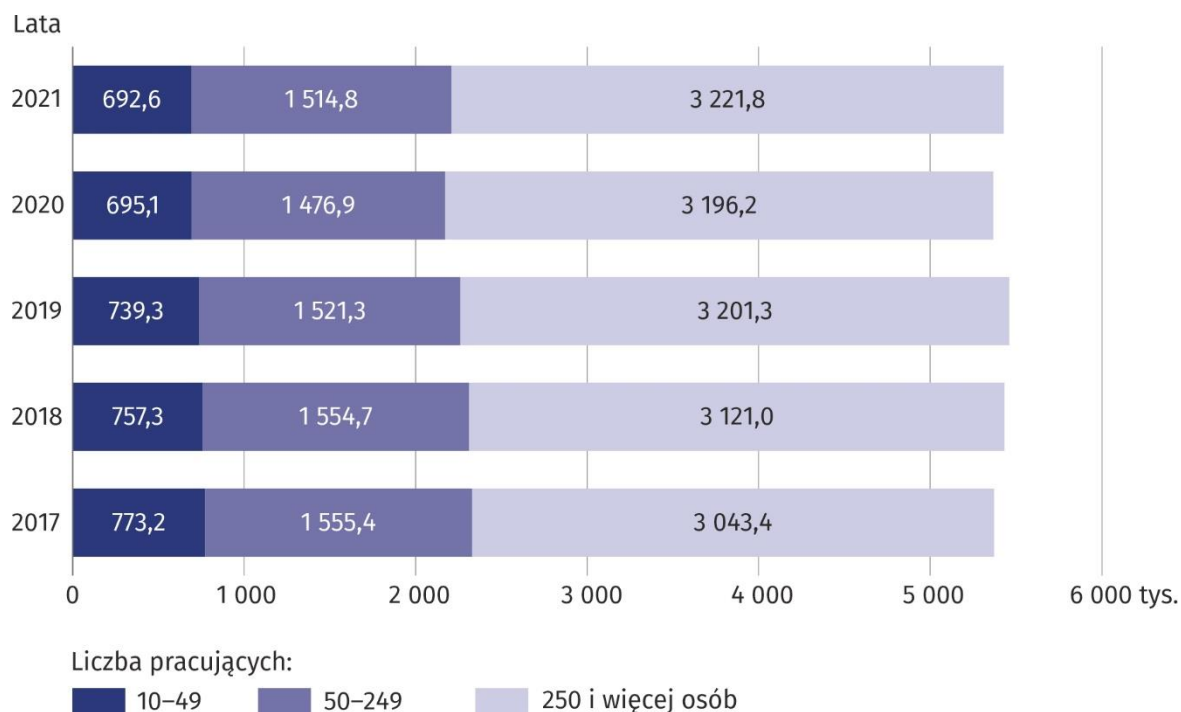


1.2. Pracujący

PRACUJĄCY – do pracujących zalicza się osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy, tj. umowy o pracę, powołania, mianowania lub wyboru (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo); pracodawców i pracujących na własny rachunek: właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin) jednostek prowadzących działalność gospodarczą (z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce) oraz osoby pracujące na własny rachunek; agentów; osoby wykonujące pracę nakładczą; członków spółdzielni produkcji rolniczej.

Według stanu na 31 grudnia 2021 r. w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących 10 i więcej osób prowadzących księgi rachunkowe objętych badaniem pracowało 5 429,3 tys. osób, co oznacza wzrost o 1,1% w stosunku do stanu na koniec grudnia 2020 r. W jednostkach małych o liczbie pracujących od 10 do 49 osób pracowało 12,8% osób, w średnich (50-249 pracujących) – 27,9%, a w dużych (250 pracujących i więcej) – 59,3%.

Wykres 2. Pracujący według klas wielkości badanych przedsiębiorstw niefinansowych na koniec grudnia w latach 2017-2021



Rozdział 2. Rachunek zysków i strat

2.1. Przychody ogółem

PRZYCHODY OGÓŁEM (PRZYCHODY Z CAŁOKSZTAŁTU DZIAŁALNOŚCI) obejmują przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów, pozostałe przychody operacyjne oraz przychody finansowe.

PRZYCHODY OPERACYJNE OGÓŁEM obejmują przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów oraz pozostałe przychody operacyjne.

PRZYCHODY NETTO ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW, TOWARÓW I MATERIAŁÓW to przychody netto ze sprzedaży w kraju i na eksport wytworzonych przez jednostkę produktów (wyrobów gotowych, półfabrykatów oraz usług), a także opakowań, wyposażenia i usług obcych, jeżeli są one fakturowane odbiorcom łącznie z produktami; oraz przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów, tj. nabyte w celu odsprzedaży w stanie nieprzetworzonym rzeczowe aktywa obrotowe oraz produkty wytworzone przez jednostkę, jeśli sprzedawane są one w sieci własnych sklepów obok towarów obcej produkcji, jak również kwoty należne za sprzedane towary i materiały, niezależnie od tego, czy zostały zapłacone.

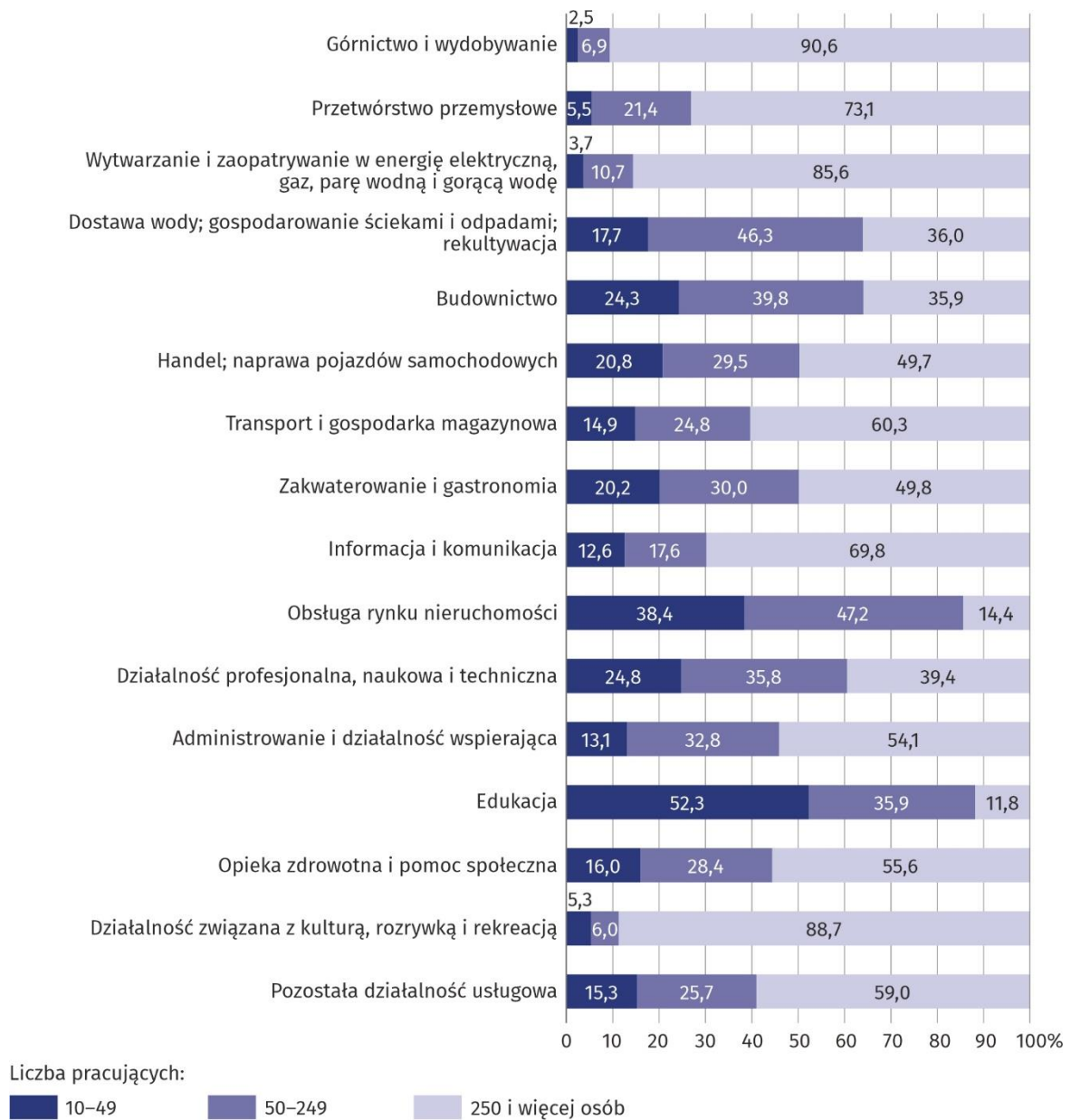
POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE to przychody związane pośrednio z działalnością operacyjną jednostki, a w szczególności: zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych (środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych, inwestycji w nieruchomości i prawa), otrzymane nieodpłatnie (w tym w drodze darowizny) aktywa (środki pieniężne), odszkodowania, rozwiązane rezerwy, korekty odpisów aktualizujących wartość aktywów niefinansowych, przychody z działalności socjalnej, przychody z najmu lub dzierżawy środków trwałych albo inwestycji w nieruchomości i prawa, przychody związane ze zdarzeniami losowymi.

PRZYCHODY FINANSOWE to m.in. kwoty należne z tytułu dywidend i udziałów w zysku, odsetki od udzielanych pożyczek, odsetki od lokat terminowych, odsetki za zwłokę, zysk ze zbycia inwestycji (sprzedaży), zmniejszenia odpisów aktualizacyjnych wartości inwestycji wobec całkowitego lub częściowego ustania przyczyn powodujących trwałą utratę ich wartości, nadwyżka dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi.

Wartość przychodów ogółem uzyskanych przez badane przedsiębiorstwa o liczbie pracujących 10 i więcej osób prowadzących księgi rachunkowe wyniosła 4 562,5 mld zł. W stosunku do 2020 roku dla całej badanej zbiorowości wartość przychodów wzrosła o 22,5%, w tym dla jednostek małych – o 16,4%, dla średnich – o 23,8% natomiast dla jednostek dużych – o 23,4%. Z przychodów ogółem 13,2% wypracowały przedsiębiorstwa małe, 25,0% jednostki średnie, a 61,8% – jednostki duże.

Wzrost przychodów ogółem w stosunku do osiągniętych w 2020 roku odnotowano we wszystkich sekcjach. Największy wzrost był m.in. w: zakwaterowaniu i gastronomii (o 32,1%), wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę (o 29,2%), górnictwie i wydobywaniu (o 28,9%), administrowaniu i działalności wspierającej (o 25,0%), przetwórstwie przemysłowym (o 24,3%), transporcie i gospodarce magazynowej (o 22,3%), informacji i komunikacji (o 21,1%), dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami, rekultywacji (o 21,0%), handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 20,2%).

Wykres 3. Struktura przychodów ogółem badanych przedsiębiorstw niefinansowych według klas wielkości i sekcji PKD



2.2. Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów

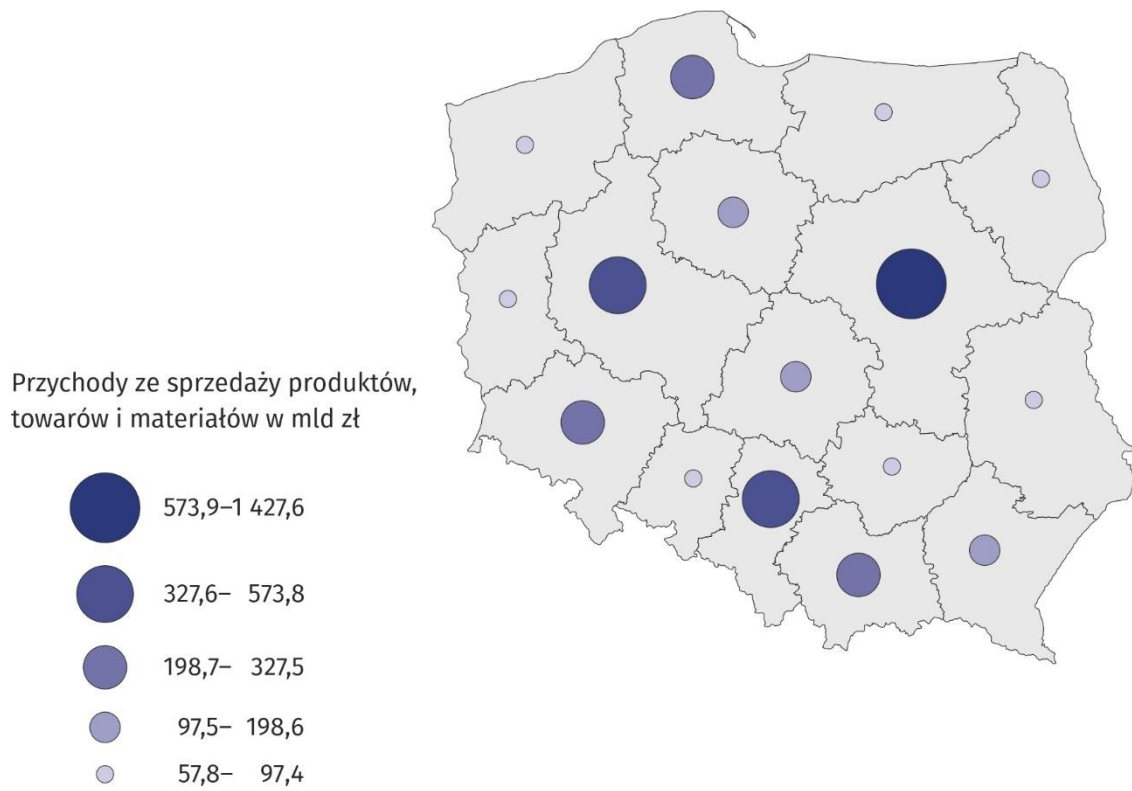
PRZYCHODY NETTO ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW, TOWARÓW I MATERIAŁÓW to przychody netto ze sprzedaży w kraju i na eksport wytworzonych przez jednostkę produktów (wrobów gotowych, półfabrykatów oraz usług), a także opakowań, wyposażenia i usług obcych, jeżeli są one fakturowane odbiorcom łącznie z produktami; oraz przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów, tj. nabyte w celu odsprzedaży w stanie nieprzetworzonym rzeczowe aktywa obrotowe oraz produkty wytworzone przez jednostkę, jeśli sprzedawane są one w sieci własnych sklepów obok towarów obcej produkcji, jak również kwoty należne za sprzedane towary i materiały, niezależnie od tego, czy zostały zapłacone.

Wartość przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów uzyskanych przez badane przedsiębiorstwa o liczbie pracujących 10 i więcej osób prowadzących księgi rachunkowe wyniosła 4 410,5 mld zł. W stosunku do 2020 roku dla całej badanej zbiorowości ich wartość wzrosła o 22,2%, dla jednostek małych – o 15,4%, średnich – o 24,0% oraz dużych – o 23,0%. Z przychodów netto ze sprzedaży ogółu badanych przedsiębiorstw 13,1% wypracowały jednostki małe, 25,1% jednostki średnie, a 61,8% – jednostki duże.

Największy wzrost przychodów ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów w stosunku do osiągniętych w 2020 roku odnotowano m.in. w sekcjach: zakwaterowanie i gastronomia (o 29,0%), wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę (o 27,2%), górnictwo i wydobywanie (o 26,6%), administrowanie i działalność wspierająca (o 25,5%), przetwórstwo przemysłowe (o 24,8%), dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami, rekultywacja (o 22,5%), transport i gospodarka magazynowa (o 22,2%), handel; naprawa pojazdów samochodowych (o 20,2%). W pozostałych sekcjach również odnotowano wzrost przychodów ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów w stosunku do osiągniętych w 2020 roku.

Najwyższy wzrost przychodów ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów w porównaniu z rokiem ubiegłym zanotowano w województwach: opolskim (29,1%), śląskim (o 28,3%), pomorskim (o 24,6%) oraz dolnośląskim (o 24,5%).

Mapa 1. Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów badanych przedsiębiorstw niefinansowych



2.3. Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów na eksport

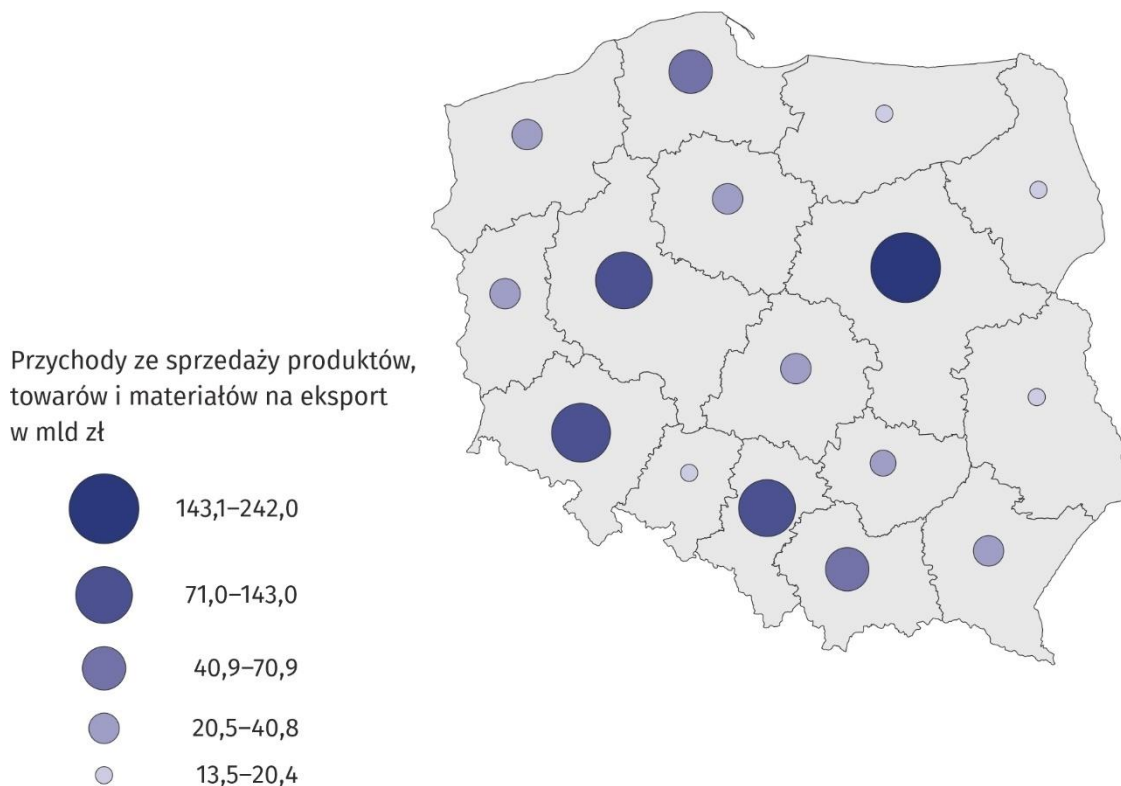
PRZYCHODY NETTO ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW, TOWARÓW I MATERIAŁÓW NA EKSPORT obejmują wewnątrzwspólnotową dostawę do krajów członkowskich UE oraz eksport do krajów pozaunijnych.

Ze zbiorowości przedsiębiorstw niefinansowych objętych badaniem prowadzących księgi rachunkowe, 38,2% przedsiębiorstw wykazało w 2021 roku przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów na eksport (38,1% w 2020 r.). Poziom sprzedaży eksportowej był wyższy o 24,8%, a jej udział w przychodach netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów ogółu przedsiębiorstw wzrósł z 23,0% do 23,5%. W podziale na klasy wielkości przedsiębiorstw jednostki duże uzyskały 73,6% ogółu przychodów ze sprzedaży na eksport, jednostki średnie – 19,8%, małe – 6,6%. Spośród jednostek eksportujących, zysk netto wykazało 86,7% przedsiębiorstw wobec 82,5% przed rokiem.

Największy udział w przychodach ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów na eksport odnotowano dla sekcji przetwórstwo przemysłowe (72,1%) oraz handel; naprawa pojazdów samochodowych (11,9%).

Najwyższy wzrost przychodów ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów na eksport w porównaniu z 2020 rokiem zanotowano w województwach: lubelskim (o 33,1%), opolskim (o 31,3%), dolnośląskim (o 30,6%), lubuskim (o 29,3%) oraz małopolskim (o 27,9%).

Mapa 2. Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów na eksport badanych przedsiębiorstw niefinansowych



2.4. Koszty ogółem

KOSZTY OGÓŁEM (KOSZTY UZYSKANIA PRZYCHODÓW Z CAŁOKSZTAŁTU DZIAŁALNOŚCI) obejmują koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów, pozostałe koszty operacyjne oraz koszty finansowe.

KOSZTY SPRZEDANYCH PRODUKTÓW, TOWARÓW I MATERIAŁÓW obejmują koszt własny sprzedanych produktów (tj. koszty podstawowej działalności operacyjnej pomniejszone o koszty wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów) oraz wartość sprzedanych towarów i materiałów według cen zakupu lub nabycia.

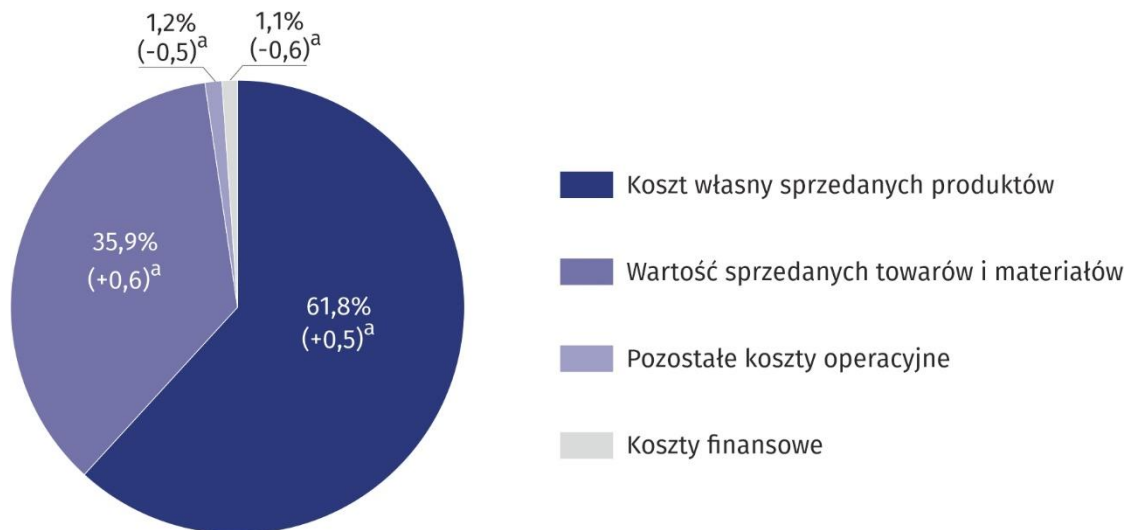
POZOSTAŁE KOSZTY OPERACYJNE to koszty związane pośrednio z działalnością operacyjną jednostki, a w szczególności: strata ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych i środków trwałych w budowie, amortyzacja oddanych w dzierżawę lub najem środków trwałych, nieplanowane odpisy amortyzacyjne (odpisy z tytułu trwałej utraty wartości), poniesione kary, grzywny, odszkodowania, odpisane w części lub w całości wierzytelności w związku z postępowaniem upadłościowym, układowym i naprawczym, utworzone rezerwy na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązania (straty z transakcji gospodarczych w toku), odpisy aktualizujące wartość aktywów niefinansowych, koszty utrzymania obiektów działalności socjalnej, darowizny lub nieodpłatnie przekazane aktywa trwałe, straty związane ze zdarzeniami losowymi.

KOSZTY FINANSOWE to m.in. odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, odsetki i dyskonto od wyemitowanych przez jednostkę obligacji, odsetki za zwłokę, strata ze zbycia inwestycji, odpisy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżka ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi.

Wartość kosztów ogółem poniesionych przez badane przedsiębiorstwa niefinansowe o liczbie pracujących 10 i więcej osób prowadzących księgi rachunkowe wyniosła 4 251,6 mld zł. Ogółem dla całej zbiorowości wzrost wartości kosztów wyniósł 19,8%; dla jednostek małych – 14,6%, średnich – 21,8% i dużych o 20,1%. Z kosztów ogółem 13,0% poniosły przedsiębiorstwa małe, 25,0% – jednostki średnie, natomiast 62,0% – jednostki duże.

W strukturze rodzajowej kosztów ogółem zwiększył się udział zużycia materiałów i energii (o 3,2 p. proc.) oraz pozostałych kosztów rodzajowych (o 0,1 p. proc.). Zmniejszył się udział wynagrodzeń (o 1,4 p. proc.), usług obcych (o 0,8 p. proc.), amortyzacji (o 0,7 p. proc.) oraz ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń (o 0,3 p. proc.). Udział podatków i opłat nie zmienił się.

Wykres 4. Struktura kosztów ogółem badanych przedsiębiorstw niefinansowych



a Zmiany do 01-12 2020 r. (w p.proc.)

2.5. Wyniki finansowe

WYNIK FINANSOWY ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW, TOWARÓW I MATERIAŁÓW stanowi różnicę między przychodami netto osiągniętymi ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów a kosztami poniesionymi na ich uzyskanie (kosztami sprzedanych produktów, towarów i materiałów).

WYNIK FINANSOWY Z POZOSTAŁEJ DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ stanowi różnicę między pozostałymi przychodami operacyjnymi a pozostałymi kosztami operacyjnymi. Od 2002 r. zawierał część, a od 2016 r. całość zdarzeń nadzwyczajnych związanych z działalnością operacyjną.

WYNIK FINANSOWY Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ to różnica między przychodami operacyjnymi ogółem a kosztami operacyjnymi ogółem.

WYNIK NA OPERACJACH FINANSOWYCH stanowi różnicę między przychodami finansowymi a kosztami finansowymi.

WYNIK FINANSOWY BRUTTO oblicza się jako różnicę przychodów ogółem i kosztów ogółem – w przypadku nadwyżki kosztów ogółem nad przychodami ogółem wynik finansowy zapisuje się ze znakiem (-).

OBOWIĄZKOWE OBCIĄŻENIA WYNIKU FINANSOWEGO BRUTTO obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych oraz inne płatności wynikające z odrębnych przepisów. Wpływający na wynik finansowy podatek dochodowy obejmuje część bieżącą i część odroczoną. Część odroczona stanowi różnicę między stanem rezerw i aktywów z tytułu podatku odroczonego (w związku z przejściowymi różnicami między wynikiem finansowym brutto a podstawą opodatkowania, wynikającymi z odmienności momentu ujęcia przychodu i kosztu zgodnie z przepisami o rachunkowości a przepisami podatkowymi) na koniec i początek okresu sprawozdawczego.

WYNIK FINANSOWY NETTO to wynik finansowy brutto pomniejszony o obowiązkowe obciążenia.

W 2021 roku wyniki finansowe 47 053 badanych przedsiębiorstw niefinansowych o liczbie pracujących 10 i więcej osób prowadzących księgi rachunkowe były dużo wyższe od uzyskanych przed rokiem.

Wynik finansowy ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wyniósł 256,6 mld zł i był wyższy o 43,8% niż w 2020 roku. Wynik finansowy z pozostałej działalności operacyjnej ukształtował się na poziomie 42,9 mld zł i był wyższy o 28,7 mld zł niż przed rokiem. Zanotowano znaczną poprawę wyniku na operacjach finansowych (11,5 mld zł wobec minus 17,8 mld zł w 2020 roku).

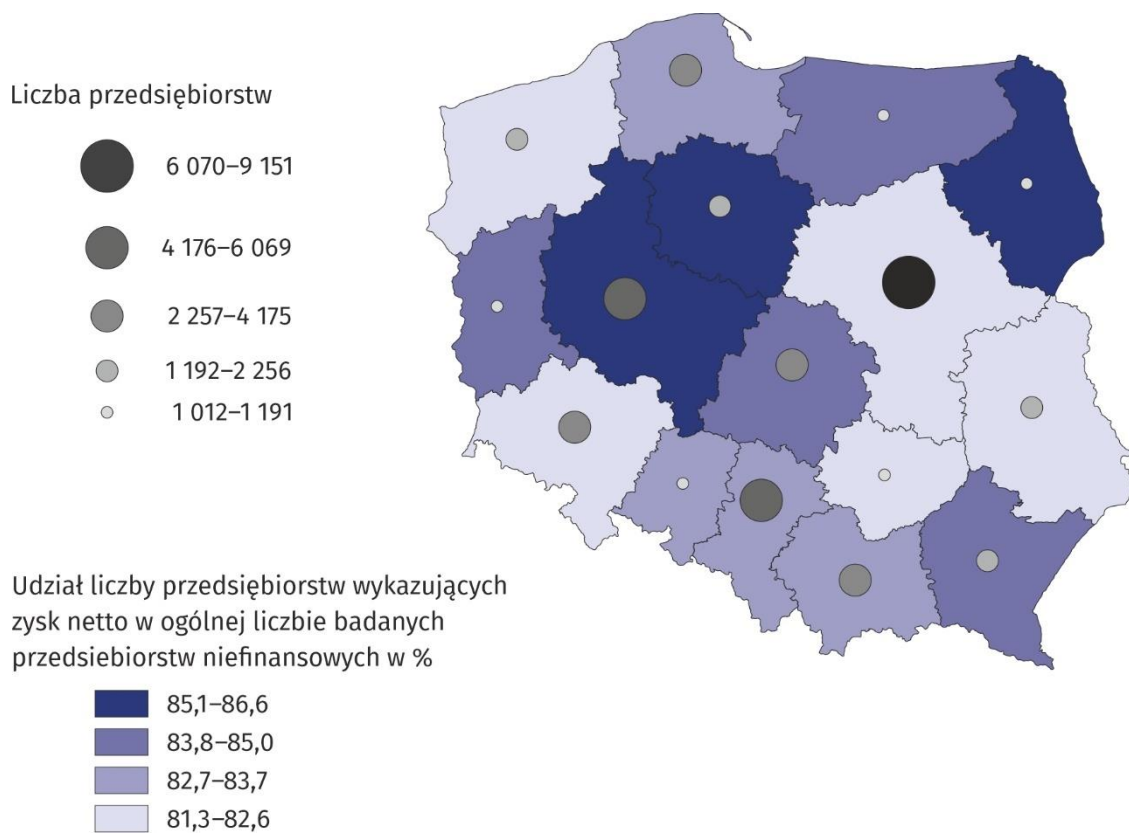
Wynik finansowy brutto wyniósł 310,9 mld zł wobec 174,8 mld zł rok wcześniej. W podziale na grupy przedsiębiorstw według liczby pracujących, w skali roku zanotowano wzrost wyniku finansowego brutto w jednostkach dużych o 100,5%, w jednostkach średnich – o 58,0%, a w jednostkach małych o 42,4%. Obciążenia wyniku finansowego brutto wyniosły 48,0 mld zł (o 58,7% więcej niż rok wcześniej, z czego wzrost w jednostkach dużych o 69,0%, w jednostkach średnich – o 43,2%, a w jednostkach małych o 39,2%).

Wynik finansowy netto ukształtował się na poziomie 262,9 mld zł (tj. wyższym o 81,9% w porównaniu z osiągniętym w 2020 roku). Odnotowany zysk netto był wyższy o 51,1%, a strata netto była niższa o 37,6%. Zysk netto wykazało 83,1% ogółu badanych przedsiębiorstw (wobec 78,9% przed rokiem), a uzyskane przez nie przychody stanowiły 91,7% przychodów ogółem badanych przedsiębiorstw (wobec 81,1% przed rokiem).

Największy wzrost zarówno wyniku finansowego brutto jak i wyniku finansowego netto w stosunku do osiągniętego w 2020 roku odnotowano m.in. w sekcjach: górnictwo i wydobywanie, zakwaterowanie i gastronomia, transport i gospodarka magazynowa oraz informacja i komunikacja.

Najwyższy wzrost wyniku finansowego brutto i wyniku finansowego netto zanotowano w województwach: śląskim, pomorskim i dolnośląskim.

Mapa 3. Udział liczby jednostek wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie badanych przedsiębiorstw niefinansowych



2.6. Wskaźniki ekonomiczne

WSKAŹNIK POZIOMU KOSZTÓW to relacja kosztów ogółem do przychodów ogółem.

WSKAŹNIK RENTOWNOŚCI SPRZEDAŻY BRUTTO to relacja wyniku finansowego ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów do przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów.

WSKAŹNIK RENTOWNOŚCI SPRZEDAŻY NETTO to relacja wyniku finansowego netto do przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów.

WSKAŹNIK RENTOWNOŚCI OBROTU BRUTTO to relacja wyniku finansowego brutto do przychodów ogółem.

WSKAŹNIK RENTOWNOŚCI OBROTU NETTO to relacja wyniku finansowego netto do przychodów ogółem.

WSKAŹNIK PŁYNNOŚCI FINANSOWEJ I STOPNIA to relacja inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych (bez funduszy specjalnych).

WSKAŹNIK PŁYNNOŚCI FINANSOWEJ II STOPNIA to relacja inwestycji krótkoterminowych i należności krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych (bez funduszy specjalnych).

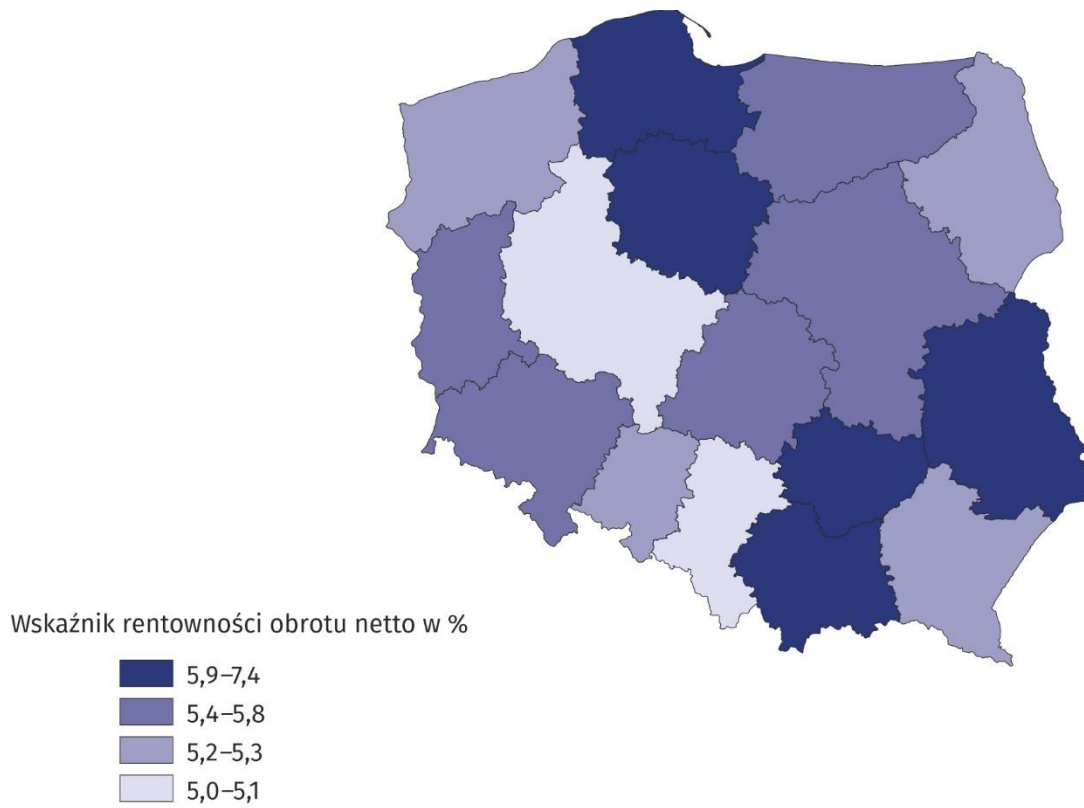
WSKAŹNIK PŁYNNOŚCI FINANSOWEJ III STOPNIA to relacja aktywów obrotowych jednostki (zapasów, należności krótkoterminowych, inwestycji krótkoterminowych i krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych) do zobowiązań krótkoterminowych (bez funduszy specjalnych).

Wskaźnik poziomu kosztów ogółu badanych przedsiębiorstw niefinansowych o liczbie pracujących 10 i więcej osób prowadzących księgi rachunkowe objętych analizą wyniósł 93,2% (wobec 95,3% w 2020 roku). Najkorzystniejszy wskaźnik odnotowały przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie informacji i komunikacji (82,3%), działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (88,8%), górnictwa i wydobywana (89,5%), dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami, rekultywacji (89,6%). Wskaźnik poziomu kosztów w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę wyniósł 91,8%, w przetwórstwie przemysłowym 93,1%, a w handlu; naprawie pojazdów samochodowych 95,4%.

Zwiększył się wskaźnik rentowności obrotu brutto z 4,7% do 6,8% oraz wskaźnik rentowności obrotu netto z 3,9% do 5,8%. Największy wzrost wskaźnika rentowności obrotu netto odnotowano m. in. w sekcjach: górnictwo i wydobywanie (z minus 5,0% do 7,7%), zakwaterowanie i gastronomia (z minus 7,8% do 4,4%), informacja i komunikacja (z 8,8% do 14,5%), administrowanie i działalność wspierająca (z 4,2% do 8,0%). Wzrost wskaźnika rentowności obrotu netto notowały także pozostałe sekcje, m.in.: transport i gospodarka magazynowa (z 1,9% do 4,6%), budownictwo (z 5,4% do 7,9%), wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę (z 4,9% do 6,9%), przetwórstwo przemysłowe (z 4,3% do 5,9%), dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami, rekultywacja (z 7,1% do 8,7%), handel; naprawa pojazdów samochodowych (z 3,0% do 4,0%).

Wskaźnik płynności finansowej I stopnia wyniósł 44,9% (45,1% przed rokiem), a płynności finansowej II stopnia – 109,4% (106,3% przed rokiem).

Mapa 4. Wskaźnik rentowności obrotu netto badanych przedsiębiorstw niefinansowych



Rozdział 3. Aktywa obrotowe i zobowiązania

3.1. Aktywa obrotowe

AKTYWA OBROTOWE są częścią kontrolowanych przez jednostkę zasobów majątkowych wykorzystywanych w działalności operacyjnej o wiarygodnie określonej wartości, powstałych w wyniku przeszłych zdarzeń, które spowodują w przyszłości wpływ do jednostki korzyści ekonomicznych. Obejmują zapasy (rzeczowe aktywa obrotowe) oraz krótkoterminowe: należności, inwestycje oraz rozliczenia międzyokresowe.

ZAPASY to rzeczowe składniki aktywów obrotowych, do których zalicza się: materiały – surowce, materiały podstawowe i pomocnicze, półfabrykaty obcej produkcji, opakowania, części zamienne i odpady; produkty gotowe – wyroby gotowe, wykonane usługi, zakończone roboty, w tym także budowlano-montażowe, prace naukowo-badawcze, prace projektowe, geodezyjno-kartograficzne, itp.; półprodukty i produkty w toku – produkcję niezakończoną, tj. produkcję (usługi, w tym roboty budowlane) w toku oraz półfabrykaty (półprodukty) własnej produkcji; towary – rzeczowe składniki majątku obrotowego nabyte w celu odsprzedaży w niezmienionej postaci; zaliczki na poczet dostaw zapasów.

NALEŻNOŚCI KRÓTKOTERMINOWE obejmują ogół należności z tytułu dostaw i usług (bez względu na termin ich zapłaty) oraz całość lub część należności z innych tytułów nie zaliczanych do aktywów finansowych, które stają się wymagalne w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

INWESTYCJE KRÓTKOTERMINOWE obejmują krótkoterminowe (obrotowe) aktywa finansowe, w szczególności udziały i akcje, inne papiery wartościowe, udzielone pożyczki, inne krótkoterminowe aktywa finansowe, środki pieniężne i inne aktywa pieniężne; oraz inne inwestycje krótkoterminowe.

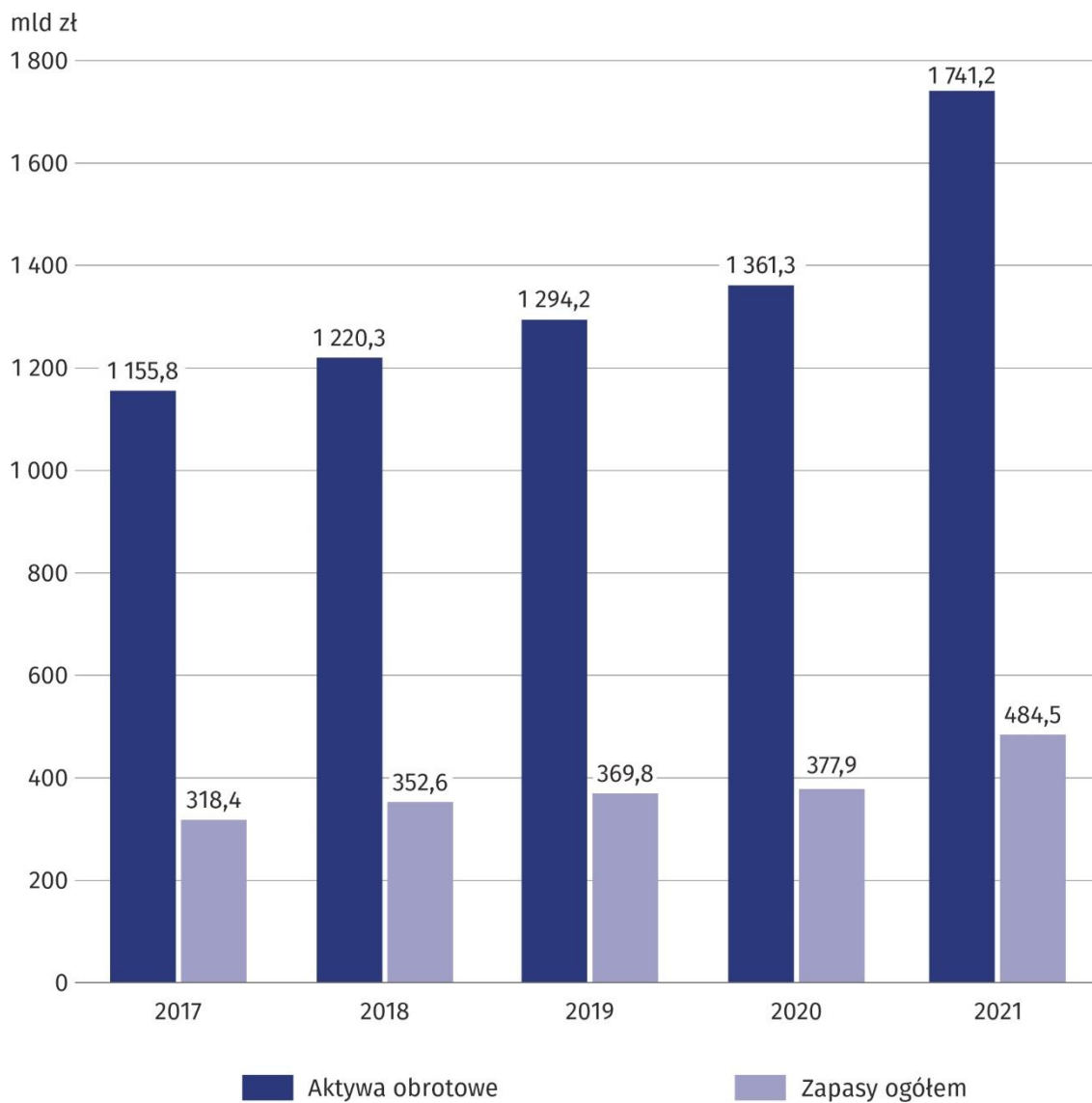
KRÓTKOTERMINOWE ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE obejmują podlegające rozliczeniu w okresie nie dłuższym niż 12 miesięcy od dnia bilansowego czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów i rozliczenia międzyokresowe przychodów jako odpowiednik przychodów niebędących jeszcze na dzień bilansowy należnościami z prawnego punktu widzenia.

Wartość aktywów obrotowych badanych przedsiębiorstw niefinansowych o liczbie pracujących 10 i więcej osób prowadzących księgi rachunkowe wyniosła na koniec grudnia 2021 roku 1 741,2 mld zł, co oznacza wzrost o 27,9% w skali roku. Przedsiębiorstwa duże na koniec grudnia 2021 roku odnotowały wzrost aktywów obrotowych o 27,8% w stosunku do końca grudnia 2020 roku, przedsiębiorstwa średnie o 36,7%, a małe o 13,0%.

Wartość zapasów ogółu badanych przedsiębiorstw niefinansowych ukształtowała się na poziomie 484,5 mld zł, tj. o 28,2% wyższym niż rok wcześniej. Odnotowano wzrost należności krótkoterminowych (o 31,4%), inwestycji krótkoterminowych (o 24,1%) oraz krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych (o 15,3%).

W strukturze zapasów ogółem wzrósł udział materiałów (z 28,3% do 31,4%), obniżył się udział towarów (z 40,7% do 37,9%), produktów gotowych (z 14,0% do 13,5%) oraz półproduktów i produktów w toku (z 14,2% do 14,1%).

Wykres 5. Aktywa obrotowe badanych przedsiębiorstw niefinansowych na koniec grudnia w latach 2017-2021



3.2. Zobowiązania

ZOBOWIĄZANIA I REZERWY NA ZOBOWIĄZANIA są wynikającym z przyszłych zdarzeń obowiązkiem wykonania świadczeń o wiarygodnie określonej wartości, które powodują wykorzystanie już posiadanych lub przyszłych aktywów jednostki. Obejmują rezerwy na zobowiązania, zobowiązania długoterminowe, zobowiązania krótkoterminowe oraz rozliczenia międzyokresowe.

ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE powstałe z innych tytułów niż dostawy i usługi obejmują zobowiązania, których termin płatności w całości lub części przypada powyżej 12 miesięcy po dniu bilansowym.

ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE (bez funduszy specjalnych) obejmują ogół zobowiązań z tytułu dostaw i usług, a także całość lub tę część pozostałych zobowiązań, które stają się wymagalne w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Zobowiązania długo- i krótkoterminowe (bez funduszy specjalnych) na koniec grudnia 2021 r. wyniosły 1 700,5 mld zł i były o 17,0% wyższe niż przed rokiem. W przedsiębiorstwach dużych wzrost tych zobowiązań wyniósł 18,9%, w jednostkach średnich 18,4%, a w przedsiębiorstwach małych 5,5%.

Wartość zobowiązań krótkoterminowych wszystkich badanych przedsiębiorstw niefinansowych wyniosła na koniec grudnia 2021 roku 1 109,1 mld zł i była o 24,7% wyższa niż rok wcześniej. Najbardziej zwiększyły się zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych (o 62,4%), pozostałych zobowiązań krótkoterminowych (o 40,7%) oraz z tytułu zaliczek otrzymanych na dostawy (o 30,9%).

Wykres 6. Struktura zobowiązań krótkoterminowych badanych przedsiębiorstw niefinansowych



a Zmiany do 01-12 2020 r. (w p.proc.)

Rozdział 4. Nakłady

4.1. Nakłady inwestycyjne

NAKŁADY INWESTYCYJNE to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji. Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe to nakłady na: budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe; maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem); środki transportu; inne, tj. melioracje wodne, poprawę walorów (ulepszenie) gruntów, zasadzenia wieloletnie, inwentarz żywy (stado podstawowe) oraz odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji.

Pozostałe nakłady to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

W 2021 roku nakłady inwestycyjne ogółem badanych przedsiębiorstw o liczbie pracujących 10 i więcej osób prowadzących księgi rachunkowe wyniosły 181,9 mld zł. Wartość nakładów była (w cenach stałych) o 9,1% wyższa niż przed rokiem (w 2020 roku odnotowano spadek o 7,9%). Zwiększyły się nakłady (w cenach stałych) na budynki i budowle – o 8,2%, na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia – o 6,8% oraz na środki transportu – o 19,0%. Udział zakupów¹ w nakładach ogółem wyniósł 60,5% (w 2020 roku – 60,2%).

Przedsiębiorstwa duże, tj. o liczbie pracujących 250 osób i więcej, zrealizowały 73,0% ogółu nakładów inwestycyjnych poniesionych przez badane przedsiębiorstwa o liczbie pracujących 10 osób i więcej. Jednostki średnie (o liczbie pracujących od 50 do 249 osób) – 18,8%, a jednostki małe (o liczbie pracujących 10-49 osób) – 8,2%.

Inwestowały głównie przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie: przemysłu – 37,7% ogółu inwestujących przedsiębiorstw, handlu; naprawy pojazdów samochodowych – 26,2%, budownictwa – 8,2%, transportu i gospodarki magazynowej – 5,3%, informacji i komunikacji – 4,4%, obsługi rynku nieruchomości – 4,3% oraz administrowania i działalności wspierającej – 3,0%. Łącznie przedsiębiorstwa te zainwestowały 176,3 mld zł, tj. 96,9% ogółu nakładów badanych przedsiębiorstw.

Wśród jednostek przetwórstwa przemysłowego najwyższy udział poniesionych nakładów przypadł na jednostki produkujące artykuły spożywcze – 14,8%, pojazdy samochodowe, przyczepy i naczepy – 11,9%, chemikalia i wyroby chemiczne – 9,3%, wyroby z gumy i tworzyw sztucznych – 8,9%, urządzenia elektryczne – 7,8%, koks i produkty rafinacji ropy naftowej – 7,4%, wyroby z metali – 6,9%, wyroby z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych – 5,9% oraz produkcja papieru i wyrobów z papieru – 5,0%.

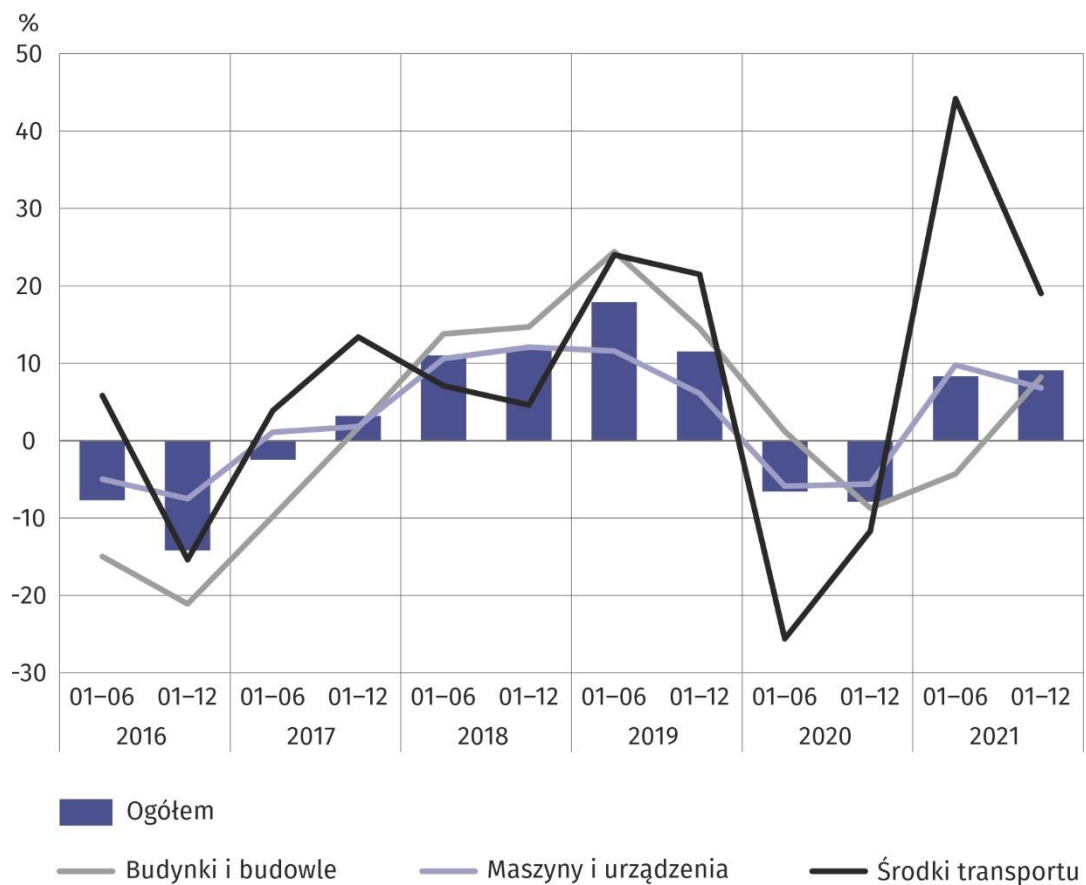
Wartość kosztorysowa inwestycji nowo rozpoczętych ogółem wyniosła 61,1 mld zł. Z ogółem wartości kosztorysowej inwestycji nowo rozpoczętych 8,1% przypadło na przedsiębiorstwa małe, 16,2% na jednostki średnie, a 75,7% na jednostki duże.

Największy udział w zrealizowanych nakładach w 2021 roku miały przedsiębiorstwa z siedzibą na terenie czterech województw: mazowieckiego, dolnośląskiego, wielkopolskiego i śląskiego – łącznie 67,0%. W kolejnych siedmiu województwach: małopolskim, pomorskim, łódzkim, lubelskim, kujawsko-pomorskim, zachodniopomorskim

¹ Maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu.

i podkarpackim, zrealizowano 26,7% nakładów. Na pozostałe pięć województw przypadało 6,3% poniesionych nakładów inwestycyjnych.

Wykres 7. Nakłady inwestycyjne badanych przedsiębiorstw niefinansowych – wzrost/spadek w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego



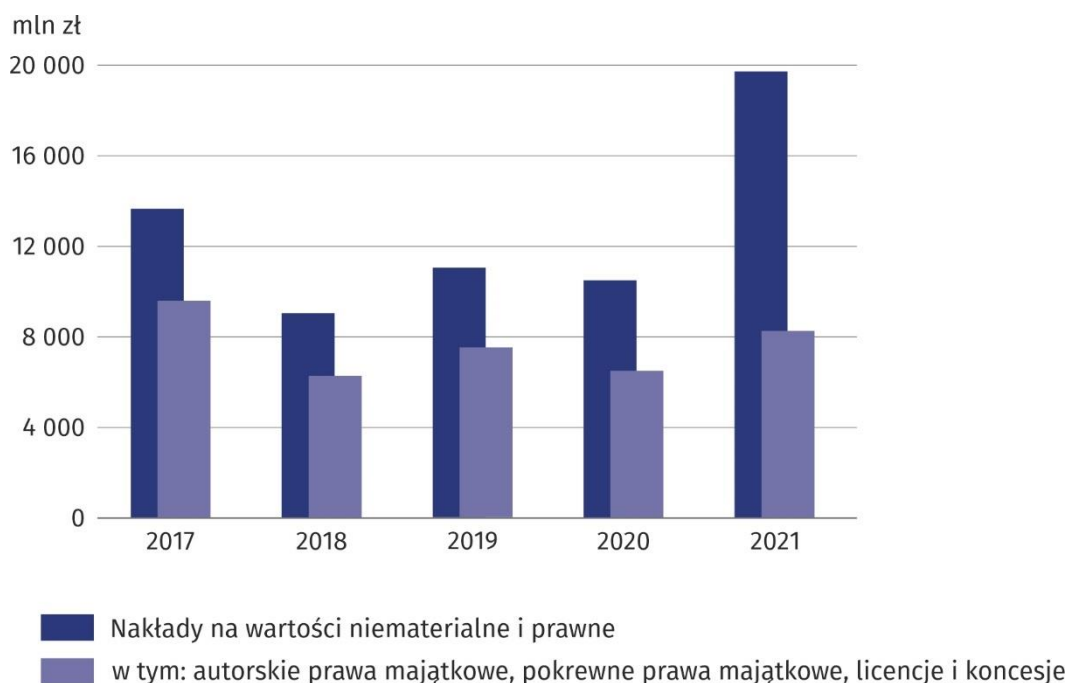
4.2. Nakłady na wartości niematerialne i prawne

NAKLĄDY NA WARTOŚCI NIEMATERIALNE I PRAWNE to nakłady na nabyte prawa majątkowe, zaliczane do aktywów trwałych, nadające się do gospodarczego wykorzystania o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, przeznaczone do używania na potrzeby jednostki. W szczególności nakłady na: autorskie prawa majątkowe, pokrewne prawa majątkowe, licencje, koncesje, prawa do wynalazków, patentów, znaków towarowych, wzorów użytkowych, wzorów zdobniczych, oraz wartość stanowiącą równowartość uzyskanych informacji związanych z wiedzą w dziedzinie przemysłowej, handlowej, naukowej lub organizacyjnej (know-how), wartość firmy, koszty zakończonych prac rozwojowych.

Nakłady na wartości niematerialne i prawne wyniosły 19,7 mld zł i były o 87,9% wyższe niż w 2020 roku. Udział w tych nakładach jednostek małych wyniósł 33,3%, jednostek średnich – 9,8%, a jednostek dużych – 56,9%.

W strukturze nakładów na wartości niematerialne i prawne 41,9% stanowiły nakłady na autorskie prawa majątkowe, prawa pokrewne, licencje i koncesje.

Wykres 8. Nakłady na wartości niematerialne i prawne oraz autorskie prawa majątkowe, prawa pokrewne, licencje i koncesje badanych przedsiębiorstw niefinansowych w latach 2017-2021



Rozdział 5. Przedsiębiorstwa niefinansowe z przeważającym udziałem kapitału zagranicznego

PRZEDSIĘBIORSTWO Z PRZEWAŻAJĄCYM UDZIAŁEM KAPITAŁU ZAGRANICZNEGO to przedsiębiorstwo, w którym udział kapitału zagranicznego w kapitale podstawowym przekracza 50%.

Udział kapitału zagranicznego w kapitale podstawowym wyliczono w oparciu o wyniki badania statystycznego działalności przedsiębiorstw z kapitałem zagranicznym.

KAPITAŁ ZAGRANICZNY to kapitał wniesiony do jednostki w postaci środków finansowych (gotówka, akcje, obligacje), rzeczowych aktywów trwałych (maszyny, urządzenia, środki transportu, nieruchomości) oraz wartości niematerialnych i prawnych (patenty, licencje, itp.) przez jednostkę zagraniczną. Jednostką zagraniczną może być: osoba fizyczna nieposiadająca obywatelstwa polskiego; osoba prawna z siedzibą za granicą; jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną z siedzibą za granicą.

KAPITAŁ (FUNDUSZ) PODSTAWOWY to rzeczywisty wkład właściciela lub współwłaściciela, wniesiony na uruchomienie jednostki gospodarczej z chwilą jej założenia, ewentualnie później podwyższony.

W badanej zbiorowości przedsiębiorstw niefinansowych o liczbie pracujących 10 i więcej osób prowadzących księgi rachunkowe 7 342 jednostki posiadały przeważający udział kapitału zagranicznego². Stanowiły one 15,6% wszystkich badanych przedsiębiorstw. Wśród tych jednostek przeważały jednostki małe (o liczbie pracujących od 10 do 49 osób) stanowiąc 44,1%. Udział jednostek średnich (o liczbie pracujących od 50 do 249 osób) wyniósł 36,0%, a jednostek dużych (o liczbie pracujących 250 osób i więcej) – 19,9%.

W omawianej zbiorowości przeważały przedsiębiorstwa ze 100% udziałem kapitału zagranicznego w kapitale podstawowym, stanowiąc 85,9% (w stosunku do 2020 roku zanotowano wzrost o 0,8 p. proc.).

Według stanu na 31 grudnia 2021 r. w przedsiębiorstwach z przeważającym udziałem kapitału zagranicznego objętych badaniem pracowało 1 929,6 tys. osób, co oznacza wzrost o 2,6% w stosunku do stanu na koniec grudnia 2020 r. W jednostkach małych o liczbie pracujących od 10 do 49 osób pracowało 4,4%, w średnich (50-249 pracujących) – 16,9%, a w dużych (250 pracujących i więcej) – 78,7%.

Wartość przychodów ogółem uzyskanych przez badane przedsiębiorstwa z przeważającym udziałem kapitału zagranicznego wyniosła 1 874,0 mld zł. W stosunku do 2020 roku dla całej badanej zbiorowości wartość tych przychodów ogółem wzrosła o 21,6%, w jednostkach małych o 19,9%, średnich o 24,7%, a w dużych – o 20,9%. Z przychodów ogółem 7,4% wypracowały przedsiębiorstwa małe, 20,7% jednostki średnie, a 71,9% – jednostki duże.

Wartość kosztów ogółem poniesionych przez badane przedsiębiorstwa z przeważającym udziałem kapitału zagranicznego wyniosła 1 755,7 mld zł. Ogółem dla całej zbiorowości wzrost wartości kosztów wyniósł 18,9%; w jednostkach małych – 16,5%, średnich – 21,8%, a w dużych – 18,4%. Z kosztów ogółem 7,4% poniosły przedsiębiorstwa małe, 20,7% – jednostki średnie, a 71,9% – jednostki duże.

W 2021 roku wyniki finansowe 7 342 badanych przedsiębiorstw z przeważającym udziałem kapitału zagranicznego były znacznie wyższe od uzyskanych rok wcześniej. Wynik finansowy brutto wyniósł 118,3 mld zł wobec 65,3 mld zł rok wcześniej. W podziale według liczby pracujących, w skali roku w jednostkach małych wynik finansowy brutto był wyższy o 101,5%, w jednostkach średnich o 95,9%, a w jednostkach dużych o 75,7%. Wynik finansowy netto ukształtował się na poziomie 98,0 mld zł (wzrost o 88,4% wobec 2020 roku) i stanowił 37,3% wyniku finansowego

² Udział kapitału zagranicznego w kapitale podstawowym określono na podstawie rocznego badania podmiotów z kapitałem zagranicznym w 2020 roku.

netto wszystkich badanych przedsiębiorstw prowadzących księgi rachunkowe o liczbie pracujących 10 osób i więcej.

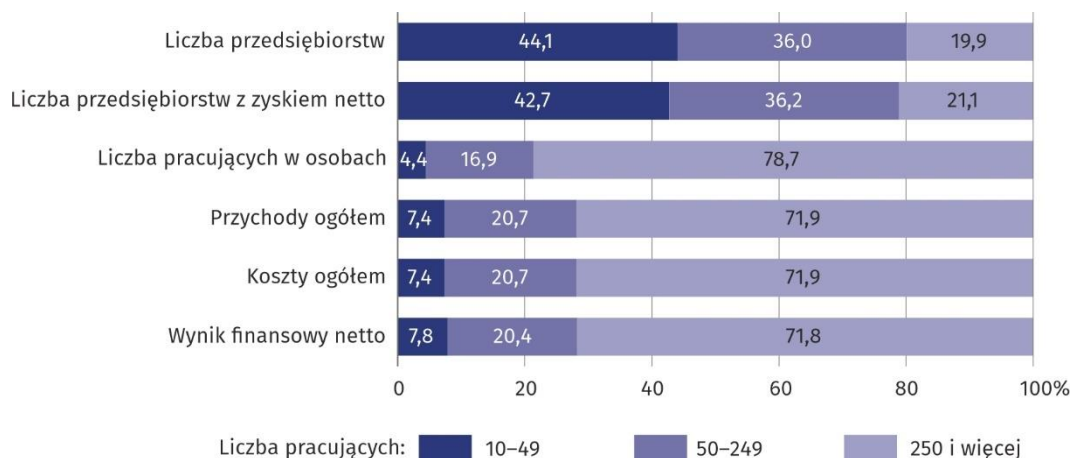
Szybszy wzrost przychodów ogółem od kosztów ich uzyskania (odpowiednio o 21,6% i o 18,9%) znalazł odzwierciedlenie w poprawie wskaźnika poziomu kosztów (z 95,8% przed rokiem do 93,7%). Wskaźnik rentowności sprzedaży brutto wzrósł z 5,0% do 6,0%. Poprawiły się wskaźniki rentowności obrotu brutto – z 4,2% do 6,3% i obrotu netto – z 3,4% do 5,2%.

Wartość aktywów obrotowych badanych przedsiębiorstw wyniosła na koniec grudnia 2021 roku 662,6 mld zł, co oznacza wzrost o 19,0% w skali roku. Przedsiębiorstwa duże na koniec grudnia 2021 roku odnotowały wzrost aktywów obrotowych o 18,7%, przedsiębiorstwa średnie o 21,4%, a małe przedsiębiorstwa – o 14,2%.

Wartość zobowiązań krótkoterminowych wszystkich badanych przedsiębiorstw z przeważającym udziałem kapitału zagranicznego wyniosła na koniec grudnia 2021 roku 454,6 mld zł i była o 20,1% wyższa niż rok wcześniej.

Nakłady inwestycyjne ogółem badanych przedsiębiorstw z przeważającym udziałem kapitału zagranicznego w 2021 roku wyniosły 68,4 mld zł i były (w cenach stałych) o 11,5% wyższe niż przed rokiem. Udział w nakładach jednostek dużych (o liczbie pracujących 250 osób i więcej) wyniósł 80,7%, jednostek średnich (o liczbie pracujących od 50 do 249 osób) – 16,4%, a jednostek małych (o liczbie pracujących od 10 do 49 osób) – 2,9%.

Wykres 9. Podstawowe dane o badanych przedsiębiorstwach niefinansowych z przeważającym udziałem kapitału zagranicznego według klas wielkości



Rozdział 6. Przedsiębiorstwa niefinansowe, które w związku z pandemią COVID-19 skorzystały z pomocy w ramach programu rządowego - Tarcza Finansowa PFR

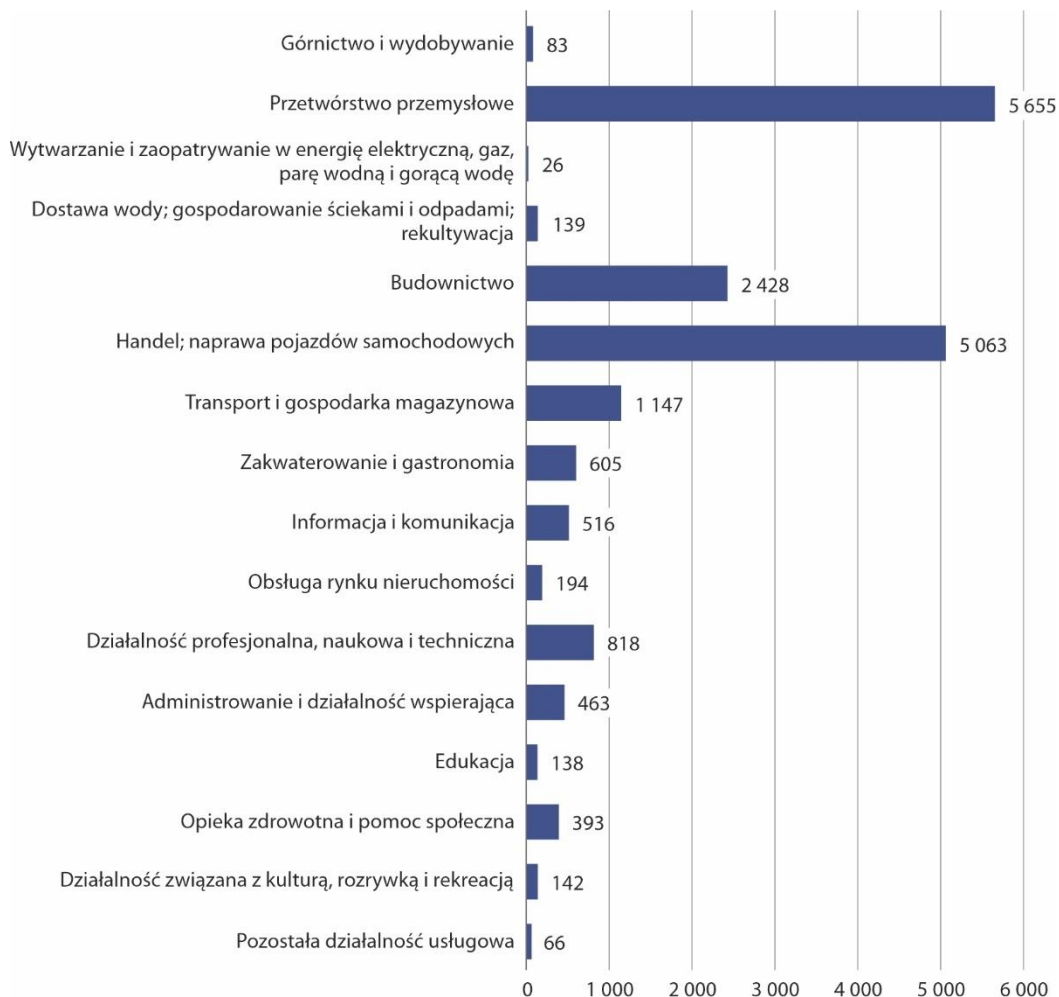
PFR – Polski Fundusz Rozwoju S.A., to grupa instytucji finansowych i doradczych dla przedsiębiorców, samorządów i osób prywatnych inwestująca w zrównoważony rozwój społeczny i gospodarczy kraju. Zasady funkcjonowania PFR określa ustawa z dnia 4 lipca 2019 roku o systemie instytucji rozwoju (Dz. U. 2019 poz. 1572), zmieniona ustawą z dnia 31 marca 2020 roku (Dz. U. 2020 poz. 695) – o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2, kiedy to katalog zadań PFR został rozszerzony o działania służące zapobieganiu lub łagodzeniu skutków sytuacji kryzysowych, w tym skutków rozprzestrzeniania się choroby wywołanej tym wirusem (COVID-19).

Tarcza Finansowa PFR – jest elementem programu rządowego mającego wspierać finansowo przedsiębiorców, którzy najmocniej odczuli skutki pandemii wirusa SARS-CoV-2. Ustawowo zostały określone zasady, warunki oraz tryb oferowania przedsiębiorcom, na zasadach rynkowych, wsparcia niezbędnego dla utrzymania i kontynuacji prowadzonej działalności gospodarczej, zagrożonej na skutek ekonomicznych następstw dla przedsiębiorców, wynikających z wprowadzonych na podstawie odrębnych przepisów zakazów oraz ograniczeń w celu zapobiegania, przeciwdziałania i zwalczania zakażenia wirusem SARS-CoV-2 oraz rozprzestrzeniania się choroby wywołanej tym wirusem (COVID-19).

Charakterystyka badanych przedsiębiorstw niefinansowych o liczbie pracujących 10 i więcej osób prowadzących księgi rachunkowe, które prowadziły działalność gospodarczą zarówno w 2020 jak i 2021 roku i które w związku z COVID-19 otrzymały w tych latach pomoc w formie subwencji w ramach programu rządowego - Tarcza Finansowa PFR MŚP.

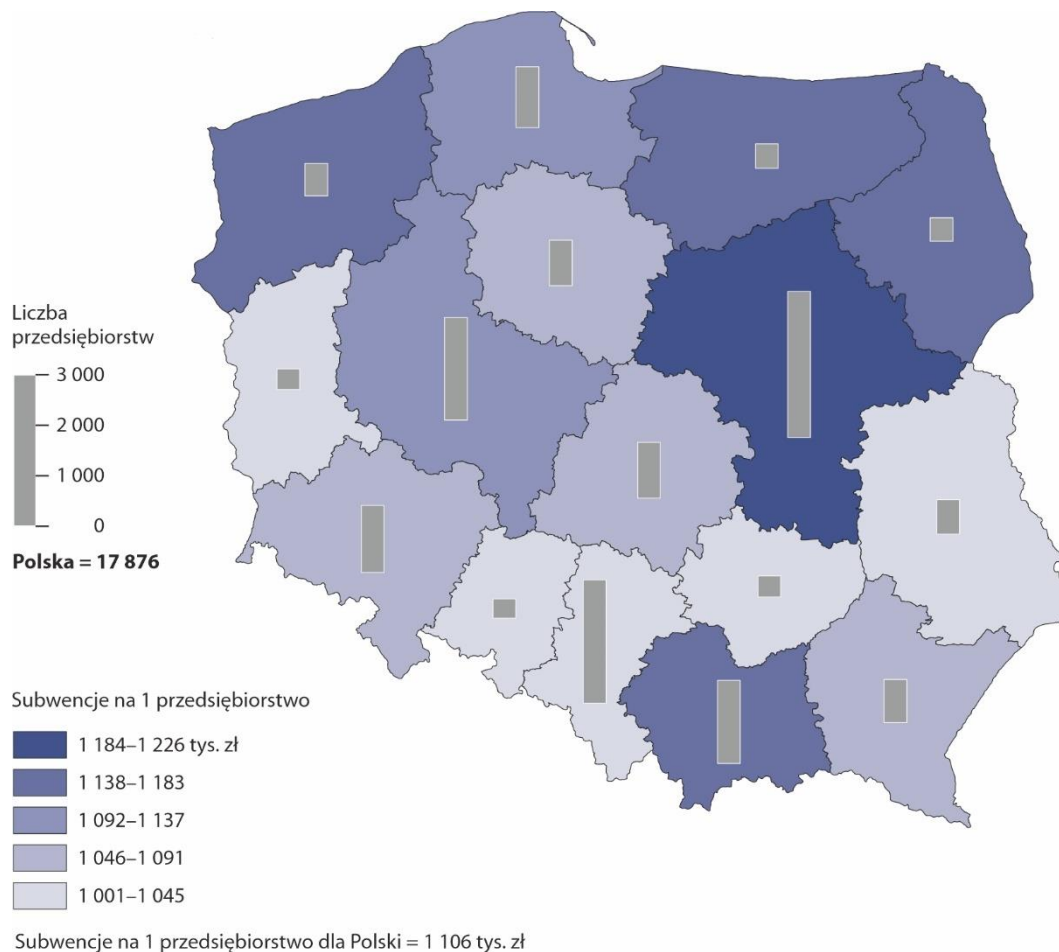
Na koniec 2021 roku 17 876 przedsiębiorstw, tj. 38,0% badanych przedsiębiorstw niefinansowych o liczbie pracujących 10 i więcej osób prowadzących księgi rachunkowe to podmioty, które w związku z pandemią COVID-19 w latach 2020-2021 otrzymały pomoc w ramach programu rządowego – Tarcza Finansowa PFR dla małych i średnich przedsiębiorstw, udzielaną w formie subwencji zwrotnych przez Polski Fundusz Rozwoju S.A. W populacji tych przedsiębiorstw przeważały podmioty małe (o liczbie pracujących od 10 do 49 osób), stanowiąc 69,7%. Udział jednostek średnich (o liczbie pracujących od 50 do 249 osób) wyniósł 30,0%, a jednostek dużych (o liczbie pracujących 250 i więcej) – 0,3%. Przedsiębiorstwa, które otrzymały powyższą pomoc to głównie podmioty prowadzące działalność gospodarczą w zakresie przetwórstwa przemysłowego (5 655 podmiotów), handlu; naprawy pojazdów samochodowych (5 063), budownictwa (2 428) oraz transportu i gospodarki magazynowej (1 147).

Wykres 10. Liczba badanych przedsiębiorstw niefinansowych, które otrzymały subwencje w ramach programu rządowego – Tarcza Finansowa PFR



Województwa, w których na koniec 2021 roku siedzibę miała największa liczba badanych przedsiębiorstw, które uzyskały wsparcie w ramach programu rządowego - Tarcza Finansowa PFR to: mazowieckie (2 890), śląskie (2 444), wielkopolskie (2 031), małopolskie (1 647), dolnośląskie (1 327).

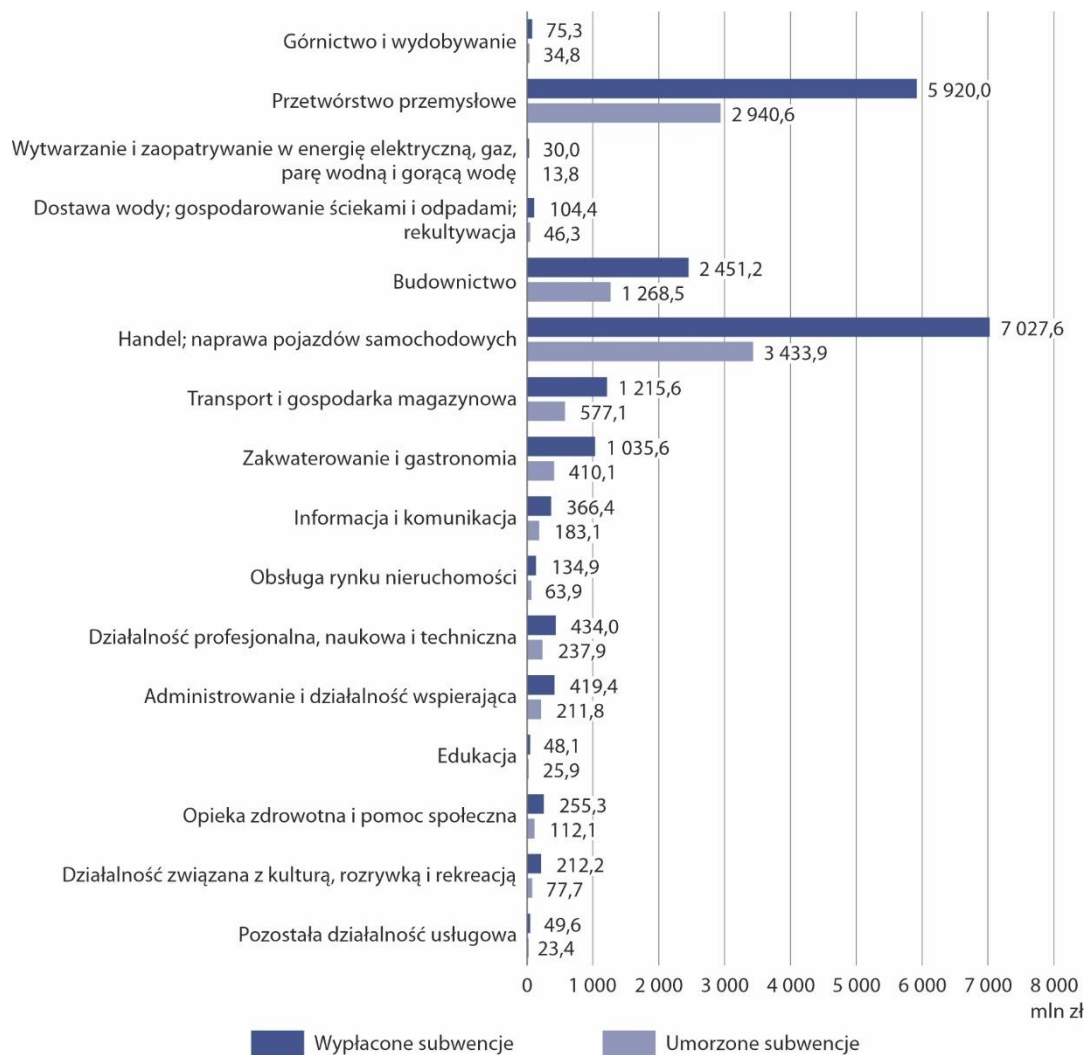
Mapa 5. Liczba badanych przedsiębiorstw niefinansowych, które uzyskały subwencje w ramach programu rządowego – Tarcza Finansowa PFR



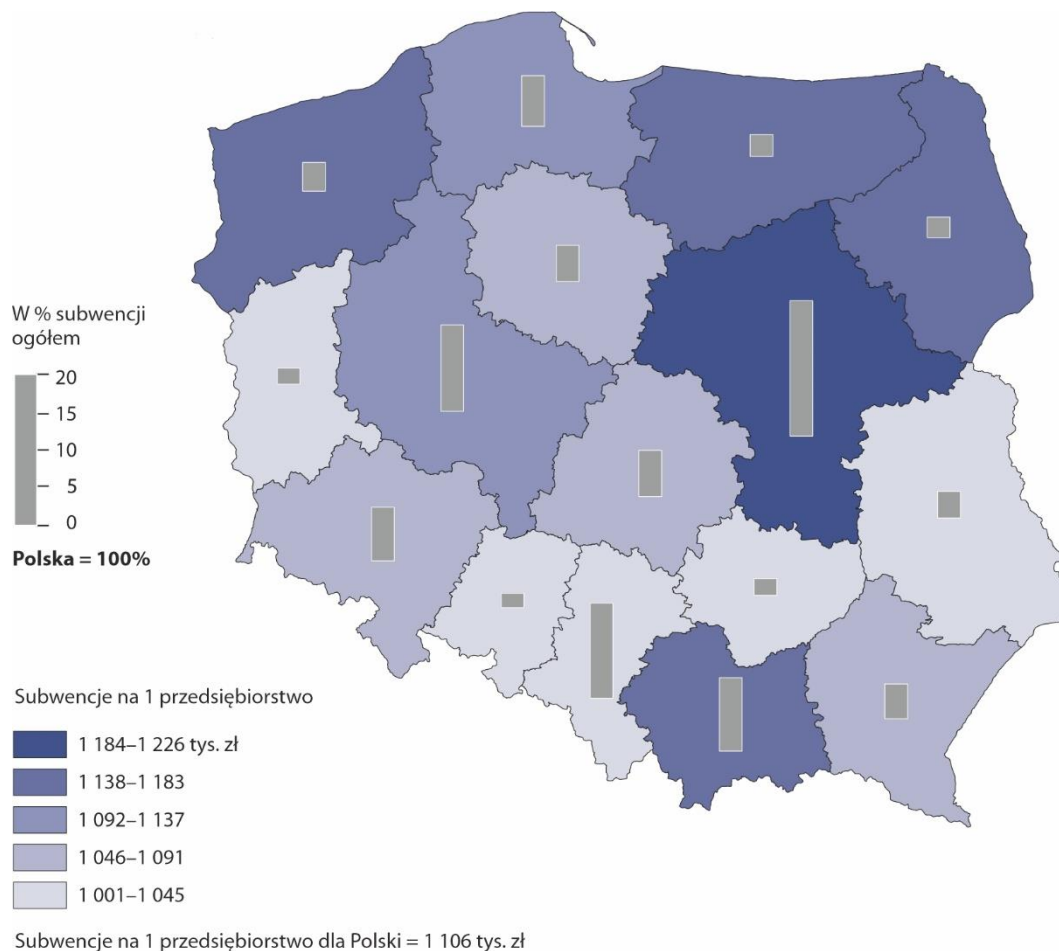
Łączna kwota subwencji udzielonych w latach 2020-2021 w ramach programu rządowego – Tarcza Finansowa PFR badanym przedsiębiorstwom niefinansowym o liczbie pracujących 10 i więcej osób, wyniosła 19,8 mld zł. Największą część z tej kwoty – 7,0 mld zł (35,5%) otrzymały przedsiębiorstwa prowadzące działalność gospodarczą w zakresie handlu; naprawy pojazdów samochodowych, 5,9 mld zł (30,0%) – przetwórstwa przemysłowego, 2,5 mld zł (12,4%) – budownictwa.

Na koniec 2021 roku 48,8% kwoty wypłaconych subwencji zostało umorzone (9,7 mld zł), a 9,7% zwrócone (1,9 mld zł).

Wykres 11. Wartość subwencji wypłaconych i umorzonych badanym przedsiębiorstwom niefinansowym w ramach programu rządowego – Tarcza Finansowa PFR według sekcji PKD



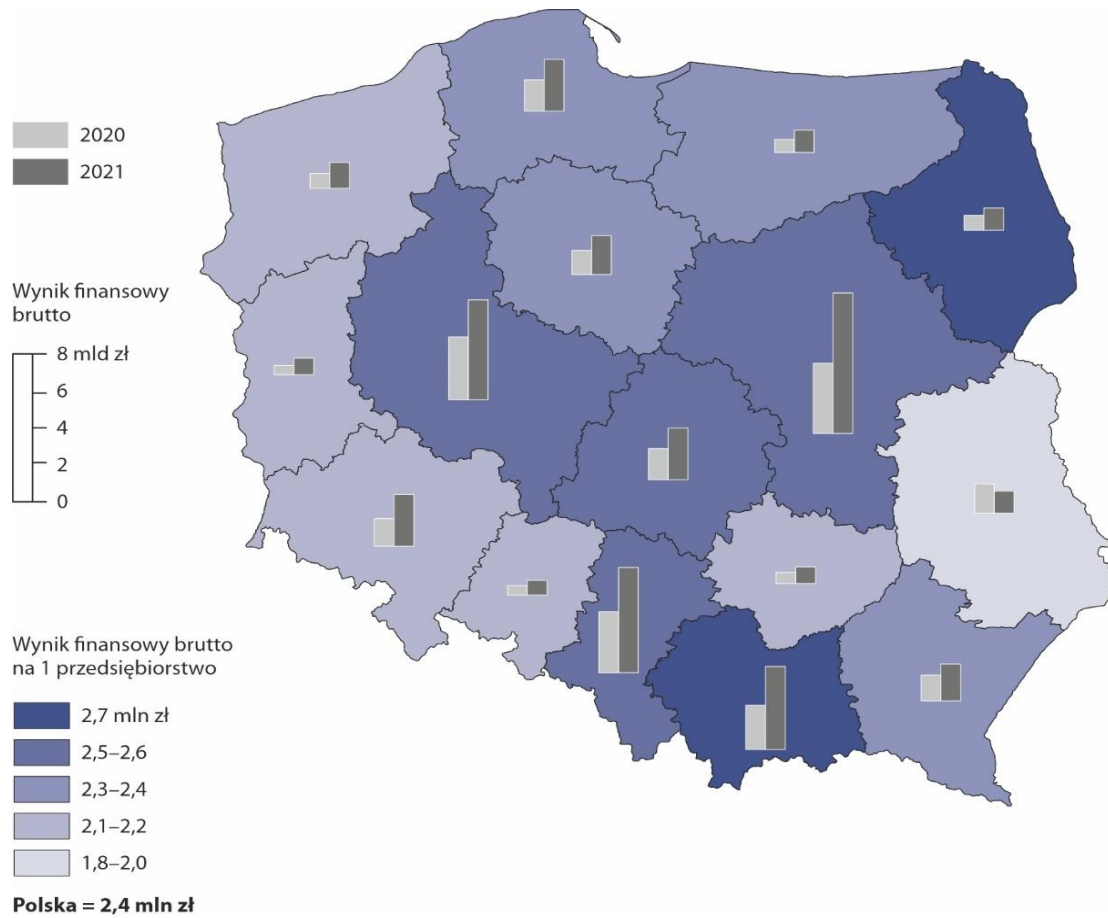
Mapa 6. Wartość subwencji wypłaconych badanym przedsiębiorstwom niefinansowym, w ramach programu rządowego – Tarcza Finansowa PFR



Przychody ogółem w 2021 roku podmiotów, które otrzymały subwencje w ramach programu rządowego – Tarcza Finansowa PFR dla MŚP, stanowiły 11,7% przychodów wszystkich badanych przedsiębiorstw niefinansowych i były wyższe o 24,8% od osiągniętych rok wcześniej, a koszty ich uzyskania wzrosły o 22,2%. Poprawił się wskaźnik poziomu kosztów z 93,9% przed rokiem do 91,9% w 2021 roku.

Wynik finansowy brutto wyniósł 43,1 mld zł (wobec 26,2 mld zł przed rokiem), a jego obciążenia ukształtowały się na poziomie 4,2 mld zł (wobec 2,8 mld zł przed rokiem). Wynik finansowy netto wyniósł 39,0 mld zł i był wyższy o 66,0% niż przed rokiem.

Mapa 7. Wynik finansowy brutto badanych przedsiębiorstw niefinansowych, które uzyskały subwencje w ramach programu rządowego – Tarcza Finansowa PFR



Podstawowe dane o badanych przedsiębiorstwach niefinansowych, które w latach 2020-2021 uzyskały pomoc w formie subwencji zwrotnych w ramach programu rządowego - Tarcza Finansowa PFR dla MŚP

WYSZCZEGÓLNIENIE	01-12 2020	01-12 2021	01-12 2020 = 100
	w milionach złotych		
Przychody ogółem (przychody z całokształtu działalności)	428 464,4	534 853,5	124,8
Koszty ogółem (koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności)	402 236,0	491 713,1	122,2
Wynik finansowy brutto	26 228,4	43 140,5	164,5
Wynik finansowy netto	23 471,1	38 956,3	166,0
	%		
Wskaźnik poziomu kosztów	93,9	91,9	x
Wskaźnik rentowności obrotu brutto	6,1	8,1	x
Wskaźnik rentowności obrotu netto	5,5	7,3	x

Wskaźnik rentowności obrotu brutto zwiększył się z 6,1% w 2020 roku do 8,1% w 2021 roku, a wskaźnik rentowności obrotu netto z 5,5% do 7,3%.

Największą poprawę wskaźnika rentowności obrotu netto odnotowano m.in. w zakwaterowaniu i gastronomii (z minus 8,4% do 7,0%), działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją (z minus 14,5% do minus 1,7%) oraz w obsłudze rynku nieruchomości (z 3,1% do 12,6%). Pogorszenie wskaźnika rentowności obrotu netto nastąpiło m.in. w informacji i komunikacji (z 9,7% do 9,4%).

Niemal 63% przedsiębiorstw, które otrzymały subwencje w ramach programu rządowego – Tarcza Finansowa PFR dla MŚP, w 2021 roku ponosiło nakłady na pozyskanie środków trwałych. Nakłady inwestycyjne tych podmiotów wyniosły 11,9 mld zł i były (w cenach bieżących) o 24,7% wyższe niż w 2020 roku. Wzrost nakładów (w cenach bieżących) notowano m.in. w transporcie i gospodarce magazynowej (o 76,1%), budownictwie (o 30,1%), handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 22,0%), przetwórstwie przemysłowym (o 21,2%).

Poza pomocą w formie subwencji w ramach programu rządowego – Tarcza Finansowa PFR dla MŚP, dla określonej grupy przedsiębiorstw było udzielane wsparcie z programu rządowego - Tarcza Finansowa PFR dla Dużych Firm.

W okresie od września 2020 do grudnia 2021 pomoc w formie pożyczek preferencyjnych lub pożyczek płynnościowych na ogólną kwotę 3,1 mld zł, otrzymały 122 badane przedsiębiorstwa niefinansowe prowadzące księgi rachunkowe, które działały zarówno w 2020 jak i 2021 roku. Przychody ogółem w 2021 roku tych podmiotów stanowiły 1,0% przychodów wszystkich badanych przedsiębiorstw niefinansowych i były wyższe o 39,0% od osiągniętych rok wcześniej, a koszty ich uzyskania wzrosły o 14,3%. Poprawił się wskaźnik poziomu kosztów z 117,9% przed rokiem do 97,0% w 2021 roku. Wskaźnik rentowności obrotu brutto zwiększył się z minus 17,9% w 2020 roku do 3,0% w 2021 roku, a wskaźnik rentowności obrotu netto z minus 15,9% do 2,2%.

Ze względu na niewielką zbiorowość i konieczność zachowania tajemnicy statystycznej nie jest możliwe prezentowanie szczegółowych przekrojów danych dla tego zakresu badanych przedsiębiorstw.

Uwagi metodologiczne

1. Źródła i zakres danych

W niniejszej publikacji przedstawiono dane o przychodach, kosztach i wynikach finansowych oraz aktywach obrotowych, zobowiązaniach i nakładach inwestycyjnych przedsiębiorstw niefinansowych (jednostek prawnych) prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 10 osób i więcej osób.

Źródłem informacji jest kwartalne badanie przychodów, kosztów i wyniku finansowego oraz nakładów inwestycyjnych, realizowane w oparciu o zestaw danych F-01/I-01 przez przedsiębiorstwa niefinansowe o liczbie pracujących 10 osób i więcej, prowadzące księgi rachunkowe w okresie styczeń - grudzień 2021 r.

Badane przedsiębiorstwa są klasyfikowane w dwóch grupach ze względu na liczbę pracujących, według której określone są obowiązki sprawozdawcze na dany okres. Do pierwszej grupy zalicza się przedsiębiorstwa, w których liczba pracujących wynosi 50 osób i więcej. Grupę tę zaprezentowano w publikacji w podziale na dwie podgrupy: jednostki o liczbie pracujących od 50 do 249 osób oraz jednostki o liczbie pracujących 250 osób i więcej. Jednostki te są zobowiązane do przekazywania sprawozdań statystycznych w okresach kwartalnych, a podstawowe dane są publikowane w Biuletynie Statystycznym. Druga grupa jednostek obejmuje przedsiębiorstwa, w których liczba pracujących jest zawarta w przedziale 10–49 osób. Jednostki te są zobowiązane do przekazywania sprawozdań w okresach półrocznych.

W publikacji dane statystyczne zaprezentowano według przeważającego rodzaju działalności prowadzonej przez przedsiębiorstwa na poziomie sekcji i wybranych działów Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) oraz według województw – zgodnie ze stanem organizacyjnym na dzień 31 XII 2021 r. Podstawą grupowania danych według województw jest miejsce siedziby zarządu podmiotu sprawozdawczego.

Publikacja obejmuje przedsiębiorstwa niefinansowe, tj. osoby prawne, jednostki nieposiadające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne, które w okresie referencyjnym badania lub jego części prowadziły w Polsce działalność gospodarczą zaklasyfikowaną według PKD 2007 do następujących sekcji:

Oznaczenia sekcji	Opis	Stosowane skróty
B	Górnictwo i wydobywanie	–
C	Przetwórstwo przemysłowe	–
D	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę
E	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami, rekultywacja
F	Budownictwo	–
G	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle,	Handel; naprawa pojazdów samochodowych
H	Transport i gospodarka magazynowa	–
I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	Zakwaterowanie i gastronomia
J*	Informacja i komunikacja	–
L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	Obsługa rynku nieruchomości
M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	–
N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	Administrowanie i działalność wspierająca
p**	Edukacja	–

Q***	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	-
R****	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	-
S*****	Pozostała działalność usługowa	-

- * sekcja J – z wyłączeniem instytucji kultury mających osobowość prawną
** sekcja P – z wyłączeniem szkół wyższych
*** sekcja Q – z wyłączeniem samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej
**** sekcja R – z wyłączeniem instytucji kultury mających osobowość prawną
***** sekcja S – z wyłączeniem związków zawodowych, organizacji religijnych i politycznych

Ilekczoć w publikacji jest mowa o „Przemysle”, dotyczy to dodatkowego grupowania, które obejmuje sekcje PKD 2007: B (Górnictwo i wydobywanie), C (Przetwórstwo przemysłowe), D (Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych), E (Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją).

W analizowanej zbiorowości na podstawie liczby osób pracujących w przedsiębiorstwie, wyodrębniono następujące **klasy wielkości**:

- od 10 do 49 osób pracujących (małe przedsiębiorstwa),
- od 50 do 249 osób pracujących (średnie przedsiębiorstwa),
- 250 i więcej osób pracujących (duże przedsiębiorstwa).

Szczegółowe informacje o źródłach danych wykorzystywanych w kwartalnych badaniach przedsiębiorstw niefinansowych, a także o wynikach opracowywanych na podstawie tych badań i formach ich prezentacji zostały zaprezentowane w [Zeszytzie metodologicznym - Badania przedsiębiorstw niefinansowych](#). Zeszyt ten stanowi kompendium wiedzy dla osób wykorzystujących wyniki badań przedsiębiorstw niefinansowych, pomocne w ich analizie i interpretacji.

Dane z zakresu kwartalnych badań przedsiębiorstw niefinansowych można znaleźć również między innymi w [Dziedzinyowej Bazie Wiedzy Przedsiębiorstwa Niefinansowe](#) oraz [Bazie Danych Lokalnych](#) w części Finanse Przedsiębiorstw, a także w [rocznikach statystycznych](#).

2. Objasnienia podstawowych pojęć

Do **pracujących** zalicza się osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy, tj. umowy o pracę, powołania, mianowania lub wyboru (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo); pracodawców i pracujących na własny rachunek: właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin) jednostek prowadzących działalność gospodarczą (z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce) oraz osoby pracujące na własny rachunek; agentów; osoby wykonujące pracę nakładczą; członków spółdzielni produkcji rolniczej.

Przychody ogółem (przychody z całokształtu działalności) obejmują przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów, pozostałe przychody operacyjne oraz przychody finansowe.

Przychody operacyjne ogółem obejmują przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów oraz pozostałe przychody operacyjne.

Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów to przychody netto ze sprzedaży w kraju i na eksport wytworzonych przez jednostkę produktów (wyrobów gotowych, półfabrykatów oraz usług), a także opakowań, wyposażenia i usług obcych, jeżeli są one fakturowane odbiorcom łącznie z produktami; oraz przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów, tj. nabyte w celu odsprzedaży w stanie nieprzetworzonym rzeczowe aktywa obrotowe oraz produkty wytworzone przez jednostkę, jeśli sprzedawane są one w sieci własnych sklepów obok towarów obcej produkcji, jak również kwoty należne za sprzedane towary i materiały, niezależnie od tego, czy zostały zapłacone.

Pozostałe przychody operacyjne to przychody związane pośrednio z działalnością operacyjną jednostki, a w szczególności: zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych (środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych, inwestycji w nieruchomości i prawa), otrzymane nieodpłatnie (w tym w drodze darowizny) aktywa (środki pieniężne), odszkodowania, rozwiązane rezerwy, korekty odpisów aktualizujących wartość aktywów niefinansowych, przychody z działalności socjalnej, przychody z najmu lub dzierżawy środków trwałych albo inwestycji w nieruchomości i prawa, przychody związane ze zdarzeniami losowymi.

Przychody finansowe to m.in. kwoty należne z tytułu dywidend i udziałów w zysku, odsetki od udzielanych pożyczek, odsetki od lokat terminowych, odsetki za zwłokę, zysk ze zbycia inwestycji (sprzedaży), zmniejszenia odpisów aktualizacyjnych wartości inwestycji wobec całkowitego lub częściowego ustania przyczyn powodujących trwałą utratę ich wartości, nadwyżka dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi.

Koszty ogółem (koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności) obejmują koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów, pozostałe koszty operacyjne oraz koszty finansowe.

Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów obejmują koszt własny sprzedanych produktów (tj. koszty podstawowej działalności operacyjnej pomniejszone o koszty wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów) oraz wartość sprzedanych towarów i materiałów według cen zakupu lub nabycia.

Pozostałe koszty operacyjne to koszty związane pośrednio z działalnością operacyjną jednostki, a w szczególności: strata ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych i środków trwałych w budowie, amortyzacja oddanych w dzierżawę lub najem środków trwałych, nieplanowane odpisy amortyzacyjne (odpisy z tytułu trwałej utraty wartości), poniesione kary, grzywny, odszkodowania, odpisane w części lub w całości wierzytelności w związku z postępowaniem upadłościowym, układowym i naprawczym, utworzone rezerwy na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązania (straty z transakcji gospodarczych w toku), odpisy aktualizujące wartość aktywów niefinansowych, koszty utrzymania obiektów działalności socjalnej, darowizny lub nieodpłatnie przekazane aktywa trwałe, straty związane ze zdarzeniami losowymi.

Koszty finansowe to m.in. odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, odsetki i dyskonto od wyemitowanych przez jednostkę obligacji, odsetki za zwłokę, strata ze zbycia inwestycji, odpisy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżka ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi.

Wynik finansowy ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów stanowi różnicę między przychodami netto osiągniętymi ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów a kosztami poniesionymi na ich uzyskanie (kosztami sprzedanych produktów, towarów i materiałów).

Wynik finansowy z pozostałym działaniem operacyjnej stanowi różnicę między pozostałymi przychodami operacyjnymi a pozostałymi kosztami operacyjnymi. Od 2002 r. zawierał część, a od 2016 r. całość zdarzeń nadzwyczajnych związanych z działalnością operacyjną.

Wynik finansowy z działalności operacyjnej to różnica między przychodami operacyjnymi ogółem a kosztami operacyjnymi ogółem.

Wynik na operacjach finansowych stanowi różnicę między przychodami finansowymi a kosztami finansowymi.

Wynik finansowy brutto oblicza się jako różnicę przychodów ogółem i kosztów ogółem – w przypadku nadwyżki kosztów ogółem nad przychodami ogółem wynik finansowy zapisuje się ze znakiem (-).

Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych oraz inne płatności wynikające z odrębnych przepisów. Wpływający na wynik finansowy podatek dochodowy obejmuje część bieżącą i część odroczoną. Część odroczona stanowi różnicę między stanem rezerw i aktywów z tytułu podatku odroczonego (w związku z przejściowymi różnicami między wynikiem finansowym brutto a podstawą opodatkowania, wynikającymi z odmienności momentu ujęcia przychodu i kosztu zgodnie z przepisami o rachunkowości a przepisami podatkowymi) na koniec i początek okresu sprawozdawczego.

Wynik finansowy netto to wynik finansowy brutto pomniejszony o obowiązkowe obciążenia.

Aktywa obrotowe są częścią kontrolowanych przez jednostkę zasobów majątkowych wykorzystywanych w działalności operacyjnej o wiarygodnie określonej wartości, powstałych w wyniku przeszłych zdarzeń, które spowodują w przyszłości wpływ do jednostki korzyści ekonomicznych. Obejmują zapasy (rzeczowe aktywa obrotowe) oraz krótkoterminowe: należności, inwestycje oraz rozliczenia międzyokresowe.

Zapasy to rzeczowe składniki aktywów obrotowych, do których zalicza się: materiały – surowce, materiały podstawowe i pomocnicze, półfabrykaty obcej produkcji, opakowania, części zamienne i odpady; produkty gotowe – wyroby gotowe, wykonane usługi, zakończone roboty, w tym także budowlano-montażowe, prace naukowo-badawcze, prace projektowe, geodezyjno-kartograficzne, itp.; półprodukty i produkty w toku – produkcję niezakończoną, tj. produkcję (usługi, w tym roboty budowlane) w toku oraz półfabrykaty (półprodukty) własnej produkcji; towary – rzeczowe składniki majątku obrotowego nabyte w celu odsprzedaży w niezmienionej postaci; zaliczki na poczet dostaw zapasów.

Należności krótkoterminowe obejmują ogół należności z tytułu dostaw i usług (bez względu na termin ich zapłaty) oraz całość lub część należności z innych tytułów nie zaliczanych do aktywów finansowych, które stają się wymagalne w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Inwestycje krótkoterminowe obejmują krótkoterminowe (obrotowe) aktywa finansowe, w szczególności udziały i akcje, inne papiery wartościowe, udzielone pożyczki, inne krótkoterminowe aktywa finansowe, środki pieniężne i inne aktywa pieniężne; oraz inne inwestycje krótkoterminowe.

Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe obejmują podlegające rozliczeniu w okresie nie dłuższym niż 12 miesięcy od dnia bilansowego czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów i rozliczenia międzyokresowe przychodów jako odpowiednik przychodów niebędących jeszcze na dzień bilansowy należnościami z prawnego punktu widzenia.

Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania są wynikającym z przyszłych zdarzeń obowiązkiem wykonania świadczeń o wiarygodnie określonej wartości, które powodują wykorzystanie już posiadanych lub przyszłych aktywów jednostki. Obejmują rezerwy na zobowiązania, zobowiązania długoterminowe, zobowiązania krótkoterminowe oraz rozliczenia międzyokresowe.

Zobowiązania długoterminowe powstałe z innych tytułów niż dostawy i usługi obejmują zobowiązania, których termin płatności w całości lub części przypada powyżej 12 miesięcy po dniu bilansowym.

Zobowiązania krótkoterminowe (bez funduszy specjalnych) obejmują ogół zobowiązań z tytułu dostaw i usług, a także całość lub tę część pozostałych zobowiązań, które stają się wymagalne w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Wskaźnik poziomu kosztów to relacja kosztów ogółem do przychodów ogółem.

Wskaźnik rentowności sprzedaży brutto to relacja wyniku finansowego ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów do przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów.

Wskaźnik rentowności sprzedaży netto to relacja wyniku finansowego netto do przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów.

Wskaźnik rentowności obrotu brutto to relacja wyniku finansowego brutto do przychodów ogółem.

Wskaźnik rentowności obrotu netto to relacja wyniku finansowego netto do przychodów ogółem.

Wskaźnik płynności finansowej I stopnia to relacja inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych (bez funduszy specjalnych).

Wskaźnik płynności finansowej II stopnia to relacja inwestycji krótkoterminowych i należności krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych (bez funduszy specjalnych).

Wskaźnik płynności finansowej III stopnia to relacja aktywów obrotowych jednostki (zapasów, należności krótkoterminowych, inwestycji krótkoterminowych i krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych) do zobowiązań krótkoterminowych (bez funduszy specjalnych).

Nakłady inwestycyjne to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji. Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe to nakłady na: budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe; maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem); środki transportu; inne, tj. melioracje wodne, poprawę walorów (ulepszenie) gruntów, zasadzenia wieloletnie, inwentarz żywy (stado podstawowe) oraz odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji.

Pozostałe nakłady to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

Nakłady na wartości niematerialne i prawne to nakłady na nabyte prawa majątkowe, zaliczane do aktywów trwałych, nadające się do gospodarczego wykorzystania o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, przeznaczone do używania na potrzeby jednostki. W szczególności nakłady na: autorskie prawa majątkowe, pokrewne prawa majątkowe, licencje, koncesje, prawa do wynalazków, patentów, znaków towarowych, wzorów użytkowych, wzorów zdobniczych, oraz wartość stanowiącą równowartość uzyskanych informacji związanych z wiedzą w dziedzinie przemysłowej, handlowej, naukowej lub organizacyjnej (know-how), wartość firmy, koszty zakończonych prac rozwojowych.

Przedsiębiorstwo z przeważającym udziałem kapitału zagranicznego to przedsiębiorstwo, w którym udział kapitału zagranicznego w kapitale podstawowym przekracza 50%.

Udział kapitału zagranicznego w kapitale podstawowym wyliczono w oparciu o wyniki badania statystycznego działalność przedsiębiorstw z kapitałem zagranicznym.

Kapitał zagraniczny to kapitał wniesiony do jednostki w postaci środków finansowych (gotówka, akcje, obligacje), rzeczowych aktywów trwałych (maszyny, urządzenia, środki transportu, nieruchomości) oraz wartości niematerialnych i prawnych (patenty, licencje, itp.) przez jednostkę zagraniczną. Jednostką zagraniczną może być: osoba fizyczna nieposiadająca obywatelstwa polskiego; osoba prawna z siedzibą za granicą; jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną z siedzibą za granicą.

Kapitał (fundusz) podstawowy to rzeczywisty wkład właściciela lub współwłaściciela, wniesiony na uruchomienie jednostki gospodarczej z chwilą jej założenia, ewentualnie później podwyższony.

Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”.